

Provinciale Staten

Concept-notulen van 31 mei 2013

(vast te stellen tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op 21 juni 2013)

CONCEPT

Index behorende bij de notulen van 31 mei 2013

1. Opening en berichten van verhindering.....	1
2. Mededelingen.....	1
3. Vaststellen agenda.....	1
4. Vaststellen notulen.....	1
5. Ingekomen stukken.....	2
6. Ingekomen stukken GS en CvdK.....	2
7. Brief GS van 21 mei 2013 met reactie op het accountantsverslag bij de jaarstukken 2012 en de goedkeurende verklaring(13011281)	2
8. Brief van GS van 28 mei 2013 over opbouw van de zogenaamde "boeggolf", met bijlage(13011563)	2
9. Voorstellen.....	2
10. Statenvoorstel Jaarstukken 2013 (SERV-094)	2
11. Statenvoorstel Jaarrekening 2012 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen (SERV-093)	2
12. Hamerstukken.....	22
13. Statenvoorstel tekstuele wijzigingen Programmabegroting 2013 voor de programma's 5 t/m 8 (BLC-092)	22
14. Vragensessie.....	22
15. Vragen van het lid Babijn (PvZ) over de Veiligheidsregio Zeeland.....	22
16. Moties niet behorend bij een agendapunt.....	24
17. Motie van de leden Van der Maas, De Kaart, Beekman, Van Tilborg, De Milliano-van den Hemel en Markusse, over een stageloket Zeeland.....	24
18. Motie van de leden Harpe, Hijgenaar, Robesin en Van Unen over controle reactorvat KCB op haarscheurtjes.....	25
19. Motie van de leden Babijn (PvZ) en Robesin over windturbineparken binnen de 12 mijlszone.....	26
20. Motie van de leden Robesin en Babijn (PvZ) over het principe "veiligheid eerst" bij baggeren en storten in Deltawateren.....	27
21. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd.....	33
22. Sluiting.....	33

Vijfentwintigste vergadering van de Provinciale Staten van Zeeland

(zittingsperiode 2011-2015)

vrijdag, 31 mei 2013

Voorzitter: de heer drs. J.M.M. Polman,
commissaris van de Koningin in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden T.H. Aalfs, F. Babijn (CDA), F. Babijn (PvZ), A.P. Beekman, C.W. Bierens, J.J. van Burg, P.B. Colijn, J. van Dijen, P. van Dijk, A.I.G. Dorst, ing. B. Erbisim, mr. A. Evertz, ir. B.J. Feijtel, H.J. van Geesbergen, dr. T. van Gent, R.M. Haaze, drs. E. Hageman, P.A. Hamelink, A.M.M. van Haperen, ing. L. Harpe Msc, A. Hijgenaar, F. de Kaart, R.P.M. de Kort, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, P.C.A. de Milliano-van den Hemel, J.R. Oudeman, C.M. de Paepe, B.J.M. Pauwels, J.C. Robesin, R. Ruissen, H.C.M. Thomaes, R. van Tilborg, G. van Unen en J. Werkman, te zamen 36 leden, alsmede de heer drs. P. Joosse, griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig mevrouw C.M.M. Schonknecht-Vermeulen en de heren C. van Beveren, G.R.J. van Heukelom en drs. B.J. de Reu, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

Opening: 09.30 uur.

De **voorzitter**. Dames en heren leden van de Staten, leden van Gedeputeerde Staten, medewerkers van de griffie, overige ambtenaren, pers op de tribune, aanwezigen op de publieke tribune en ook degenen die onze vergadering thuis volgen, hartelijk welkom bij deze vergadering van Provinciale Staten van Zeeland.

Bericht van verhindering is ontvangen van de leden Muste, De Putter en Roeland.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**. Het gaat vandaag vooral om een terugblik aan de hand van de jaarstukken betreffende 2012. Daarnaast is een aantal moties aangekondigd. Allereerst noem ik de motie van de SGP-fractie over een stageloket Zeeland en de motie van de fractie van de SP over kleine scholen. In verband met de laatste motie heeft de heer Van Tilborg het woord gevraagd.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Inderdaad hebben wij een motie over het behoud van kleine scholen rondgestuurd, met de bedoeling dat de Staten hun zorgen hierover kenbaar zouden maken in de richting van Den Haag. Echter, wij zijn ingehaald door de realiteit. De staatssecretaris heeft immers aangekondigd, de in verband met dit onderwerp voorgestelde norm naast zich neer te leggen. Daarmee zijn wij nog niet helemaal tevredengesteld, maar het indienen van de beoogde motie heeft geen nut meer. Wij komen in een later stadium met een aangepaste motie. Het voorstel dat er nu ligt, komt wat ons betreft neer op een sigaar uit eigen doos, op lood om oud ijzer. Zoals wij onze motie in een ander jasje gaan steken, heeft de staatssecretaris zijn voorstel in een ander jasje gestoken. Hoe dan ook, dit krijgt nog een vervolg.

De **voorzitter**. De zojuist genoemde motie wordt dus vandaag niet ingediend. Naast de al vermelde motie die wel zal worden ingediend, noem ik nog de motie van de fractie van GroenLinks over de controle van het reactorvat van de kerncentrale in Borssele en de moties van de fractie van de PvZ over windturbineparken en over het opnemen van "Deltaveiligheid" in baggervergunningen.

Van het college van GS is een brief ingekomen over de opbouw van de zogenaamde "boeggolf". Ik stel voor om deze brief niet heden te behandelen maar te betrekken bij de behandeling van de Voorjaarsnota. Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen.

De agenda wordt vastgesteld.

4. Vaststellen notulen

De notulen van de vergadering van 19 april 2013 worden vastgesteld.

5. Ingekomen stukken
6. Ingekomen stukken GS en CvdK
7. **Brief GS van 21 mei 2013 met reactie op het accountantsverslag bij de jaarstukken 2012 en de goedkeurende verklaring (13011281)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief te betrekken bij de behandeling van de jaarstukken 2012.

8. **Brief van GS van 28 mei 2013 over opbouw van de zogenaamde "boeggolf", met bijlage (13011563)**

Eerder tijdens deze vergadering werd besloten, deze brief te betrekken bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

9. **Voorstellen**

Aan de orde is de gezamenlijke behandeling van:

10. **Statenvoorstel Jaarstukken 2013 (SERV-094)**
11. **Statenvoorstel Jaarrekening 2012 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen (SERV-093)**

De **voorzitter**. Nogmaals, het gaat bij deze behandeling om een terugblik. Het saldo van de Jaarrekening 2012 bedraagt 12,7 miljoen. Het college stelt voor om daarvan 11,2 miljoen aan te wenden voor de afwikkeling van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) en om daarvoor een bestemmingsreserve te vormen, zulks conform eerder door de Staten genomen besluiten. Ook wordt voorgesteld om 1,5 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve. Daarnaast is er sprake van een goedkeurende verklaring van de accountant. De door de accountant gedane aanbevelingen wil het college overnemen.

Het is gebruikelijk dat voor de behandeling van Voor- en Najaarsnota en de jaarstukken een vaste sprekersvolgorde wordt gehanteerd, waarbij de fracties elke keer een plaatsje opschuiven. Deze

keer is de heer Van Dijk van de fractie van de PVV de eerste spreker.

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. Mijn fractie dankt het college van GS voor het opstellen en aanbieden van de concept-Jaarrekening 2012. Echter, het begint helaas een traditie te worden dat dit aanbieden erg laat plaatsvindt, waardoor de statenfracties zich in een veel te kort tijdsbestek een oordeel moeten vormen over de onderhavige materie.

Uiteraard zou onze fractie een aantal opmerkingen kunnen maken over het voorliggende voorstel. Wij hebben er echter voor gekozen om dat niet te doen omdat er naar onze opvatting een enorme fout in het concept zit. Deze fout is wat ons betreft van een zodanige omvang dat wij onze aandacht daar volledig op richten.

Het betreft het ontbreken van een voorziening voor de financiële gevolgen van het faillissement van Thermphos. Wij baseren ons hierbij op het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV) van 17 januari 2003, met name op artikel 44, de leden 1a en 1b. Hier wordt onder meer gesteld: "voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten" en: "op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten".

Nu hoor ik de gedeputeerde al zeggen dat het bedrag waarvoor de provincie Zeeland "haar broek gaat scheuren", nog steeds niet redelijkerwijs is te schatten. Voorzitter, dan verschillen wij op dit punt fundamenteel van mening. Wanneer wij uitgaan van de meest conservatieve raming van de kosten van reiniging van het terrein en van de kosten, verbonden aan de reiniging en/of verwijdering van de duizenden tonnen, in tanks opgeslagen fosforslib --en wij brengen daarbij de meest gunstige bijdrage van de curator in mindering-- dan resteert er nog altijd een bedrag van tientallen miljoenen.

Dit bedrag zal in de eerste plaats moeten worden opgebracht door Zeeland Seaports (ZSP), zijnde de eigenaar van de grond, en vervolgens door de provincie Zeeland. De provincie Zeeland zal zich gedwongen zien om fors bij te dragen, al was het slechts om de waarde van haar investering in ZSP te redden. Dat er dus een fors bedrag op tafel moet komen, staat wat de PVV-fractie betreft vast. De uitvoerige berekeningen van onze financiële adviseurs zal ik u nu besparen, voorzitter, maar ze zijn uiteraard beschikbaar wanneer het college daarom zou verzoeken. Het enige cijfer uit deze berekeningen dat ik nu wel noem, betreft de conclusie dat een voorziening ten minste 23 miljoen zou moeten omvatten.

Voorzitter. Het faillissement van Thermphos was in november 2012 aan de orde. Dit betekent dat artikel 44 van het BBV volledig opgaat voor het boekjaar 2012. Het niet opnemen van een voorziening voor Thermphos is derhalve, naar onze opvatting, in strijd met de wet.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA).

Voorzitter. Graag begin ik met een compliment aan het adres van het college en de bij deze stukken betrokken ambtenaren, want wij hebben de Jaarstukken 2012 keurig en tijdig ontvangen, en ook in de juiste volgorde: eerst de Jaarrekening en dan de Voorjaarsnota. Zeker gelet op de reorganisatie die in dit huis voor veel wisselingen heeft gezorgd, verdient dit een pluim.

Het vorige jaar vroegen wij aandacht voor de omvang van de stukken. Welnu, die is conform ons verzoek opnieuw afgenomen. De stukken zijn beknopter geworden en in de diverse commissies hebben wij aangegeven dat de leesbaarheid erop vooruit is gegaan en dat er ook verbeteringen zijn te zien met betrekking tot de inhoudelijke verantwoording. Wij zijn dus tevreden over dit proces en de vormgeving.

En dan nu de inhoud, voorzitter. Het resultaat van de Jaarrekening 2012 stemt onze fractie tot tevredenheid, ook in deze tijd van economische crisis. Het college stelt voor om van dit resultaat ruim 11 miljoen in een bestemmingsreserve te houden. Wij begrijpen dit omdat de Staten al in november 2012 akkoord zijn gegaan met de afrondingsovereenkomst-ILG. Wij hebben van het Rijk harde juridische verplichtingen overgenomen. Wij leggen het college de vraag voor of het met betrekking tot het aanwenden van deze gelden nog verschil maakt of ze in de algemene reserve of in een bestemmingsreserve zijn ondergebracht.

Voorzitter. Wij hebben ook zorgen. De financiële risico's nemen immers toe. Ook de accountant wijst daar op. Het is daarom goed dat het college in de Voorjaarsnota aangeeft dat het zal beoordelen of het risicomanagement nog wel up to date is. Het is voorts belangrijk dat het weerstandsvermogen van de provincie op orde blijft.

Wat de risico's betreft is al verwezen naar Thermphos, maar ik denk ook aan onze deelnemingen. De CDA-fractie maakt zich meer en meer zorgen over de situatie van ZSP. Ook in de commissie Economie en Mobiliteit hebben wij dit aangegeven. De normale bedrijfsvoering van ZSP is op orde, maar het zijn vooral de deelnemingen waar er risico's worden gelopen. Ik noem in het bijzonder WarmCo. Ook de raad van commissarissen van ZSP ziet deze donkere wolken. De accountant schrijft in zijn verslag bij de Jaarrekening 2012 dat het van belang is dat de provincie kritisch toezicht uitoefent op het door ZSP

gevoerde financiële beleid en dat zij de financiële ontwikkelingen goed volgt. Dat is nogal wat, voorzitter. Ik leg het college dan ook de concrete vraag voor hoe men denkt hieraan op een goede manier invulling te kunnen geven.

Voorzitter. Wij hebben in deze zaal een kerntakendiscussie gevoerd waarvan de financiële vertaling in de Jaarstukken 2012 nog niet is terug te vinden. Wij vinden het belangrijk dat de Staten hierin niet alleen via besluiten maar in de toekomst ook via financiële jaarstukken inzicht krijgen. In de commissie werd al door sommigen geklaagd dat het in financiële zin allemaal maar moeilijk te volgen is nu er geen kredieten meer worden overgeboekt maar alles in de algemene reserve wordt ondergebracht. Het college heeft ons echter daarin direct inzicht gegeven en ons een duidelijk overzicht voorgelegd. De vraag rijst niettemin hoe de Staten in de toekomst goed en zonder al te ingewikkeld te doen, inzicht kunnen behouden in de juiste besteding van de middelen.

Voorzitter. Naar aanleiding van de jaarstukken 2012 vraag ik voorts de aandacht voor de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven. Tot nu toe beperkten de geruchten daarover zich tot een inhoudelijke discussie, waarbij onduidelijk bleef wanneer de wet zou worden gewijzigd. Het kabinet heeft nu duidelijk gemaakt dat per 1 januari 2016 deze belasting wordt ingevoerd voor overheidsbedrijven. De eerste vragen hierover zijn deze week al gesteld. Wij ontvangen dividend van Delta en Westerscheldetunnel. De vraag rijst wat het financiële effect is van de invoering van deze belastingplicht. Daarbij is ook van belang het gegeven dat ZSP nog geen dividend uitkeert. Geen dividend zolang wij nog garant staan, zo luidt de afspraak, gemaakt bij de verzelfstandiging. Hoe nadelig is dit voor ons, als deelnemer in die NV?

De CDA-fractie is tevreden over de reactie van het college op het accountantsverslag. De acties en de aangekondigde midtermreview zien wij met belangstelling tegemoet. Mijn fractie stemt in met het voorstel tot het vaststellen van de jaarstukken.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. De eerste jaarstukken van het college waarin verslag wordt gedaan van een jaar waarin het college ook daadwerkelijk de plannen heeft gemaakt, liggen voor ons. Mijn fractie ziet dit als een moment waarop kan worden gekeken naar de beleidsdoelen en de realisatie daarvan. Daarbij ligt de nadruk op "terugkieke".

Graag licht ik er enkele punten uit. Allereerst noem ik de algemene reserve die alles te maken heeft met het weerstandsvermogen. Terecht heeft het college ervoor gekozen om dit vermogen de afgelopen jaren op peil te houden. Echter, over de

manier waarop dat wordt gedaan, zijn wij wat minder te spreken. De algemene reserve dreigt een beetje te verworden tot een "rommelpotje".

Wij weten niet goed welke middelen in de algemene reserve daadwerkelijk vrij zijn, en op welke middelen er nog een claim rust. Bij de behandeling in de commissie hebben wij wat dit betreft een overzicht gevraagd en gistermiddag hebben wij dat ontvangen. Graag kom ik daar later nog op terug. Het ontvangen overzicht is puur cijfermatig en datgene wat ik daarin mis, is dat duidelijk wordt aangegeven waarom bepaalde middelen vrij zijn. Wat zijn de redenen waarom bepaalde beleidsdoelen niet zijn gehaald? Daar zit uiteindelijk de pijn.

Als volgend punt noem ik de controle met betrekking tot de beleidsdoelen. Daarbij gaat het om de cijfers over geboekte resultaten. Die zijn nogal gedateerd, nog van 2011. Dit heeft tot gevolg dat --als wij willen controleren of beoogde doelen ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd-- dit lastig blijkt te zijn. Wij vragen het college om serieus maatregelen te treffen opdat de resultaten met actuele cijfers worden onderbouwd.

Daarnaast komen wij met enige regelmaat tegen dat beleidsdoelen niet zijn gerealiseerd vanwege de crisis. Voorzitter. Wat ons betreft is dat een reden om die beleidsdoelen eens tegen het licht te houden en crisisbestendig te maken, of om tot daadwerkelijke inzet te komen om die doelen wel te halen. Als voorbeeld noem ik de Kaderrichtlijn Water.

Waar het gaat om de uren ambtelijke inzet vragen wij graag aandacht voor het feit dat niet altijd inzichtelijk is wat de ambtelijke kosten zijn. Hetzelfde geldt voor de aantallen uren die zijn berekend in verband met bepaalde programma's. Dat inzicht willen wij graag hebben want als er sprake is van overschrijdingen in inzet willen wij graag de redenen vernemen en weten wat een en ander heeft opgeleverd.

Voorzitter. Onze fractie maakt zich zorgen over de kosten van de fast ferry in relatie met de geboekte resultaten als transportmiddel. Ziet het college mogelijkheden om, met het oog op de toekomst en in relatie met het beheersen van de kosten, de resultaten in meer gunstige zin te beïnvloeden?

Een zorg in meer algemene zin betreft het feit dat middelen door gebrek aan ambtelijke uitvoeringscapaciteit vooral op het terrein van de economie niet worden uitgegeven. Op welke termijn verwacht het college met concrete voorstellen te komen met betrekking tot de containerisatie?

Voorzitter. De Jaarrekening 2012 is goed leesbaar en overzichtelijk opgesteld. Opnieuw is een verbeteringslag gemaakt ten opzichte van het vorige jaar. Onze fractie heeft waardering voor de inzet van de gedeputeerde, gesteund door zijn

ambtelijke staf, die erop is gericht om keer op keer te zoeken naar verbetermogelijkheden zodat wij onze taak als volksvertegenwoordiging goed kunnen uitvoeren; dank daarvoor.

Het jaar 2012 is in veel opzichten een veelbewogen jaar geweest. Onze fractie wil het college en de andere fracties bedanken voor het vele werk dat door iedereen is verzet, zulks op grond van verschillende visies, maar steeds met dat ene doel voor ogen, namelijk een mooier en een beter Zeeland. Wij wensen allen Gods zegen toe in het komende jaar, om verder te gaan bij het realiseren van de gestelde beleidsdoelen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, collega's, toevoorders. In de jaarstukken, die de Jaarrekening en het Jaarverslag met bijlagen omvatten, leggen Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten verantwoording af voor het gevoerde beleid, inclusief financiële verantwoording. Dat gebeurt ook nu, met betrekking tot het jaar 2012. Voor de manier waarop dit is gebeurd --juist in een periode waarin zich binnen dit huis belangrijke veranderingen voordoen-- heeft mijn fractie waardering. Die spreek ik dan ook graag uit in de richting van GS, de verantwoordelijke gedeputeerde, de organisatie en de hierbij betrokken medewerkers.

Ten opzichte van het vorige jaar hebben de jaarstukken opnieuw aan kwaliteit gewonnen, ook waar het gaat om de leesbaarheid. Daarmee wordt de gedurende de afgelopen jaren ingezette lijn voortgezet. Echter, uitdagingen tot verbeteringen blijven er ook nog, zoals op onderdelen het concretiseren van de mate van realisatie van beleidsdoelen, waarvoor overigens de basis via SMART-formuleringen moet worden gelegd in de begroting en andere beleidsstukken. Ook op het punt van de analyse van opgetreden verschillen tussen begrotings- en rekeningcijfers kan nog winst worden geboekt. Voorts zullen wij het op prijs stellen wanneer in de volgende Jaarrekening de beoogde doelstellingen van de provincie binnen de diverse deelnemingen --men leze: de NV's-- waarvan de provincie aandeelhouder is, uitgebreider aan bod komen, waarbij wordt aangegeven in welke mate doelstellingen worden gerealiseerd. Met andere woorden: een vorm van herijking. Verder hebben wij er goed kennis van genomen dat GS de opmerkingen en aanbevelingen van de accountant zullen overnemen.

Voorzitter. Het doet ons goed dat het college in het Jaarverslag aangeeft dat het de algemene reserve in de komende periode --met het oog op risico's en het benutten van kansen-- op ten minste 25 miljoen wil houden. In het licht van de inmiddels uitgebrachte Voorjaarsnota zullen wij hierover

ongetwijfeld nog tijdens een volgende vergadering nader komen te spreken.

Met betrekking tot het deelprogramma Zuidwestelijke Delta van het Nationaal Deltaprogramma ligt men op schema, zo vermeldt het Jaarverslag. Ook wordt gesteld dat er gewerkt wordt aan de selectie van kansrijke strategieën, onder meer op basis van een consultatieproces, waarvan het resultaat zal worden opgenomen in het Deltaprogramma 2014.

Er zal een structuurvisie worden opgesteld voor Grevelingen en Volkerak-Zoommeer, zodat in 2014 en 2015 beslissingen kunnen worden genomen over onder andere herstel van getij en berging van rivierwater in deze wateren. Voorzitter. Dit heeft nog veel weg van een papieren tijger. Mijn fractie vraagt zich, met het oog op problematiek en financiële omstandigheden, dan ook af hoe realistisch de realisatie binnen afzienbare tijd nog is.

Bij de vaststelling van de voorliggende Jaarrekening hoort ook een beslissing over de bestemming van het rekeningsaldo van 12,7 miljoen. Het college stelt voor om 1,5 miljoen aan de algemene reserve toe te voegen en 11,2 miljoen te bestemmen voor het ILG. Het laatste vindt de VVD-fractie een stap te vroeg. Zij wil eerst meer inhoudelijke informatie over huidig en toekomstig beleid op het gebied van natuurbeheer en gebiedsontwikkeling. Het college heeft een voorstel daarover toegezegd en in afwachting daarvan is mijn fractie van mening dat het gewenst is om even pas op de plaats te maken, om mede aan de hand van het bedoelde voorstel tot een integrale afweging te kunnen komen. Dat is naar ons oordeel de juiste volgorde, passend bij de rol van Provinciale Staten als kadersteller en toedeler van budgetten. Tegen die achtergrond hebben wij een amendement voorbereid.

De **voorzitter**. Door het lid Bierens is het volgende amendement ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 mei 2013;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 23 april 2013, nr. 13007378dg, inzake de Jaarstukken 2012 provincie Zeeland;

besluiten het dictum als volgt, gewijzigd, vast te stellen:

- de Jaarstukken 2012 van de provincie Zeeland vast te stellen;
- een bestemmingsreserve afwikkeling ILG in te stellen die gevoed zal worden aan de hand van het door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten

toegezegde voorstel inzake het te voeren ILG-beleid;

- *vooralsnog in afwachting van bovengenoemd voorstel het gehele positieve rekeningsaldo ter grootte van 12,7 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve;*
- *de toezeggingen BFW 55, BFW 57 en BFW 74 als afgedaan te beschouwen.*

Dit amendement krijgt nr. 1.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik heb hierover in de commissie een vraag gesteld. Ik vroeg de gedeputeerde: het is toch zo dat de Staten hierover het vorige jaar een besluit hebben genomen? Wij hebben die middelen benoemd en toegewezen en vervolgens gaat het om uitvoering door het college. Wat mij nu opvalt, is dat de indiener van dit amendement het college vraagt om de middelen nog een keer te bestemmen en uit te leggen waarvoor ze bedoeld zijn. Nogmaals, dat is al gebeurd.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Ik begrijp deze vraag wel, maar dat geldt niet voor de achterliggende reden. Wij hebben afgesproken dat structurele en incidentele meevallers van enig jaar naar de algemene reserve gaan. Dat is vastgesteld en dus is er geen sprake meer van overheveling c.q. automatische overheveling van middelen naar een volgend jaar. Het feit dat GS nu in het kader van deze jaarstukken nadrukkelijk op dit punt met een voorstel komen, geeft al aan dat hierover nog een besluit moet worden genomen. Ik deel dan ook niet het standpunt dat er met het ILG-afrondingsakkoord een besluit is genomen over de besteding van de gelden, op dit moment. Daarvoor is een nader voorstel nodig. Ik ben blij dat het college dat voorstel heeft toegezegd. In afwachting daarvan willen wij het saldo in zijn geheel toevoegen aan de algemene reserve. Dat is in onze ogen de juiste werkwijze.

Ik verbaas mij erover, voorzitter, dat de heer Harpe --dat is toch een van de hoeders van de goede volgorde-- deze opmerking maakt. Ik heb hem meerdere malen horen zeggen, soms in verwijtende zin in onze richting, dat de coalitiepartijen het college wel erg veel ruimte geven. Nu doen wij het een keer anders, en dan is het ook weer niet goed...

De heer **Harpe** (GL). Dat laatste is juist: de VVD geeft het college vaak erg veel ruimte. Hoe dan ook, u geeft aan dat u met een goed voorstel komt maar ik hoop straks met een beter voorstel te komen.

De heer **Bierens** (VVD). Voor goede voorstellen staan wij altijd open, maar of uw voorstel beter is... Dat zullen wij straks graag met wat meer tijd beoordelen.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Het is niet toevallig dat de heer Bierens de mij voorgaande spreker is geweest --immers, de volgorde staat vooraf vast-- maar het komt ons wel verschrikkelijk goed uit. Wij zijn buitengewoon blij met het door de heer Bierens ingediende amendement. Er zijn wel gemengde gevoelens maar het doet onze fractie veel deugd dat de VVD-fractie met betrekking tot het natuurdossier toch nog steeds voor een kritische houding kiest en dat het niet een kwestie van boekhouding is.

Wij snappen natuurlijk best dat niet van de collegepartijen kan worden verwacht dat zij het complete ILG overboord zetten. Niettemin zou het ons een lief ding waard zijn wanneer dat wel het geval zou zijn. Wij putten hoop uit het feit dat er nu opschuiving plaatsvindt, dat er sprake is van uitstel. Gelet op alle onzekerheden vanuit Den Haag en op het feit dat GS nog huiswerk moeten doen, zou het wel eens zo kunnen zijn dat het uitdraait op afstel. En dan zeggen wij: fantastisch dat wij eerder dat amendement van de VVD-fractie hebben gesteund.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. De heer Robesin trekt bepaalde conclusies naar aanleiding van de op het amendement gegeven toelichting, maar wij hebben vooraf de VVD-fractie gevraagd wat haar bedoeling hiermee is en ons is gebleken dat het niet de bedoeling is om het ILG helemaal om zeep te helpen of te frustreren. Zo heb ik het begrepen. De heer Robesin ziet nu kennelijk de mogelijkheid dat er uiteindelijk minder middelen voor het ILG worden gereserveerd, maar mijns inziens heeft de heer Bierens niet aangegeven dat dat de bedoeling is.

De heer **Robesin** (PvZ). Het kan zijn dat de VVD dat niet wil, maar wij onderschrijven het amendement en hopen dat het tot een zodanig uitstel leidt dat er van dat hele ILG niks meer terechtkomt. Voor de rest gaat de VVD-fractie natuurlijk over haar eigen amendement.

Voorzitter. Onlangs hebben wij schriftelijke vragen gesteld over het natuurprogramma. Collega Beekman zei zojuist dat de algemene reserve een "rommelpotje" wordt. Op den duur weet je gewoon het verschil tussen oost en west niet meer...

De heer **Beekman** (CU). Dat ik het verschil niet meer zou weten tussen oost en west... Voorzitter, dat is een conclusie die ik voor rekening van de heer Robesin laat.

De heer **Robesin** (PvZ). Die neem ik graag voor eigen rekening. Zo ervaren wij het in elk geval.

Voorzitter. De staatsfinanciën staan onder zware druk. We leven in een tijd van crisis en wat de uitkomst daarvan betreft kan men slechts speculeren. Onlangs hebben wij schriftelijke vragen gesteld met de strekking: gaan wij nou verder met "provinciaal tuinieren" terwijl de wereld om ons heen in brand staat? Ik vind het buitengewoon decadent dat wij dergelijke luxe investeringen met zoveel geld in de lucht willen houden. Ik zeg niet dat ze nu volledig van de baan moeten, maar op den duur zal dat misschien noodzakelijk zijn. Wat geormerkt is, is geormerkt. Daar staan wij achter, maar ik zou het zeer toejuichen wanneer hiervan veel minder terecht zou komen. Wij kunnen het maatschappelijk niet meer verkopen: elf komma zoveel miljoen voor de natuur betekent een min voor de zorg, een min voor het onderwijs, een min voor van alles en nog wat. Er zijn ontzettend veel problemen, en wij gaan rustig verder met "provinciaal tuinieren".

Onze fractie neemt de door de heer Van Dijk gemaakte opmerkingen zeer serieus en is benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

De heer **Beekman** (CU). Dat u geen enthousiaste fan bent van het ILG, is in dit huis wel genoegzaam bekend. Echter, er zijn in dat verband afspraken gemaakt en gronden aangekocht. U vindt toch ook dat bestaande afspraken moeten worden nagekomen en dat die gronden gewoon netjes moeten worden ingericht? Daar is toch geld voor nodig?

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter, deze opmerking van collega Beekman is terecht. Ik heb al aangegeven dat wij staan achter datgene wat is geormerkt; wat dat betreft liggen beslissingen vast en zijn wij het in principe eens.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Wim Polak was een bijzondere figuur. Hij werd geboren in de Koestraat in Amsterdam, hetgeen niet iedereen zal weten. Zijn levensloop liep van die Koestraat naar de Kneuterdijk in Den Haag, waar hij zijn indrukwekkende loopbaan als staatsraad afsloot. Onderweg was hij lid van de PvdA; daar wil ik vandaag niet moeilijk over doen...

Ook was hij enige tijd wethouder van financiën in Amsterdam; hij werd in 1965 gekozen, met 38 stemmen en 1 stem blanco. Zo was dat nog, onder het monistische stelsel. Het sierde hem dat hij niet op zichzelf stemde. Zijn eerste grote klus als wethouder van financiën was het opstellen van de jaarrekening van de gemeente Amsterdam. Dat viel om de drommel niet mee want bij zijn aantreden ging het om een bedrag van 55 miljoen Hollandse florijnen. Kort na zijn aantreden

ontmoette hij iemand die hem vroeg: hoe gaat het in je nieuwe baan? Hij antwoordde: toen ik begon ben ik op mijn tenen naar de gemeentelijke schatkist gegaan en heb ik over het randje gekeken. Dat heeft mij beroerd; wie ben ik, dat ik dit alles mag beheren...

Daarmee, voorzitter, wil ik het volgende zeggen: in moeilijke tijden is het een verwaardiging en een groot voorrecht om "baas van financiën" te zijn, ook als gedeputeerde. En moeilijke tijden zijn het...

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Kan de heer Dorst de overeenkomst uitleggen tussen de heer Polak en gedeputeerde Van Beveren? Daarop doelt hij waarschijnlijk...

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Ik heb beslist geen vergelijking willen maken tussen twee personen, maar meer bedoeld op het soort werkzaamheden, in de context van de huidige omstandigheden. Ik denk dat de heer Harpe dat ook wel heeft begrepen. Als hij met mij over die overeenkomst wil praten, doen wij dat wel een keer...

Nogmaals, ook onder moeilijke omstandigheden is het geweldig om gedeputeerde of wethouder van financiën te zijn, en moeilijke tijden zijn het. Daar hoeven wij geen doekjes om te draaien. Wij hebben te maken met afnemende werkgelegenheid en moeizame economische ontwikkeling. Bovendien hebben wij het afgelopen jaar zelf in dit huis een grote reorganisatie in gang gezet. Wij hebben de Jaarrekening gezien, en ook de balans van de provincie. Op papier en ook in de werkelijkheid is het eigen vermogen van de provincie met 41 miljoen afgenomen. Dat zijn wij gewoon armer geworden. Deze realiteit noopt ons tot voorzichtigheid, ook in de toekomst.

Voorzitter. Wat de Jaarrekening betreft vragen wij ons af hoe wij de meerjarige projecten inzichtelijk en controleerbaar kunnen blijven volgen nu de systematiek wordt gehanteerd waarbij jaarlijks overblijvende middelen aan de algemene reserve worden toegevoegd. Dat lijkt ons een lastig punt.

Eerder hebben wij in het kader van de kerntakendiscussie gesproken over de afnemende beleidsvrijheid. Die discussie werd gevoerd aan de hand van allerlei modellen en daarbij kwam het begrip "ijkpunten van het Provinciefonds" naar voren. Die punten gaven klip en klaar aan wat wij ten behoeve van bepaalde beleidsvelden konden uitgeven. Welnu, die ijkpunten worden herijkt. In het verleden werd daarvoor nogal wat tijd genomen, maar de indruk is nu dat die perioden van herijking steeds korter worden. Wij maken ons zorgen; de vraag rijst hoe wij hierop met de huidige systematiek voldoende zicht kunnen houden. Als

wij dit niet scherp monitoren, gaan wij over twee, drie jaar goed nat. Hoe bereiden wij ons, met de huidige systematiek, voor op de volgende herijking van het Provinciefonds? Ook de rekenkamer heeft ons hierop in een rapport gewezen.

Vervolgens heb ik nog een opmerking over de bewaking van de budgetten. Het is gebruikelijk dat de Staten, gelijktijdig met de Voorjaarsnota, de eerste ronde van de budgetbewaking ontvangen. Dat is een goede zaak want het is nodig om tijdig en regelmatig na te gaan of wij in de pas lopen, zodat er desgewenst kan worden bijgestuurd. Zo'n eerste ronde van budgetbewaking biedt de mogelijkheid om bij te stellen. Hoe worden wij nu op korte termijn geïnformeerd? Onze indruk is dat die eerste ronde er nu niet is en er mogelijk niet komt.

Voorzitter. Het beheren van de financiën wordt de laatste jaren alleen maar belangrijker. Wij vragen ons wel af hoe het college elk jaar de jaarstukken kan verbeteren, maar de vraag die wij onszelf, als Staten, moeten stellen, is: wat kunnen wij zelf, in het kader van ons controleproces, nog verbeteren? Zo hebben ze in Groningen de "dag van de verantwoording", een speciale dag. Daar pleit ik nu niet voor, maar in Limburg heeft men een aparte controlecommissie ingesteld die mijns inziens een betere verdiepingsslag kan maken dan wij nu, met de huidige methodiek, doen. Deze commissie consulteert het college, de accountant, de fracties en ook de rekenkamer, een instrument dat ook wij hebben maar dat wij in deze context niet gebruiken. Voorzitter, mijn oproep is: laten wij niet alleen nagaan hoe het college jaarlijks de jaarstukken kan verbeteren maar ook onszelf de vraag stellen hoe wij het proces dat wij doorlopen, kunnen verbeteren.

Wij danken het college en de ambtelijke organisatie voor de inzet, het afgelopen jaar getoond. Er is veel werk verzet en daar zijn wij content mee. De informatie is weer beter geworden. Terugkijkend naar het jaar 2012, voorzitter, trekken wij de conclusie dat wij onvoorstelbaar rijk gezegend zijn. Dat mag wel worden gezegd, zeker als wij even buiten beschouwing laten wat wij allemaal nog zouden willen en wat niet meer kon. Het is goed om ook juist nu stil te staan bij datgene wat wij allemaal nog hebben, in dit prachtige land en deze prachtige provincie, zulks in tegenstelling tot veel mensen elders op deze wereld. Het is onze vaste overtuiging dat wij dit alles hebben ontvangen uit Gods hand.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Vandaag bespreken wij de jaarstukken. Het college legt verantwoording af voor de wijze waarop het het geld van de provincie, het geld van de Zeeuwse belastingbetaler, heeft besteed. Vandaag komen collegepartijen aan het woord en die vertellen allemaal hoe geweldig het is wat dit college heeft

gedaan. Daar hebben ze de SP niet voor nodig; daar zijn wij niet voor ingehuurd. Trouwens, daar wilden ze ons ook niet voor hebben.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter, het is echt een misvatting te denken dat wij voor complimenten aan het adres van het college de SP-fractie niet nodig zouden hebben. Wij zouden daar echt grote prijs op stellen...

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dan zal ik aan het slot van mijn betoog nog iets proberen...

Voorzitter. Het is vrijdag, gehaktdag. Waar wij het dit jaar speciaal over willen hebben, is datgene wat er niet, nog niet of niet meer gebeurt. Immers, dit jaar worden er vele miljoenen overgeboekt naar de algemene reserve, geld dat niet is besteed ten behoeve van de doelen waarover afspraken zijn gemaakt. Als je denkt dat er daardoor sprake is van een grote algemene reserve... Helaas, de NAR, de reservering voor de ambtenaren die wij betalen om thuis te zitten, drukt zwaar op onze financiële positie. Onze algemene reserve is, ondanks al dat geld voor taken die (nog) niet worden uitgevoerd en de extra belastinginkomsten, ruim 41 miljoen lager dan het vorige jaar het geval was.

Het kan niet anders dan dat dit gevolgen heeft voor de taken die nog moeten worden uitgevoerd, of voor de toekomstige financiële positie van de provincie. Met andere woorden: wij hebben er minder geld voor; we voeren ze niet meer of minder uit of de reserves komen nog meer onder druk te staan. Het kan niet anders.

Voorzitter. Dit college is het college van de Economische Agenda. Ik verwijs naar de discussie die wij hebben gevoerd over de gesubsidieerde instellingen. De resultaten hiervan worden langzaam zichtbaar. Ik geef een voorbeeld: de Eddy Christiani-award, een internationale prijs, raken wij voor altijd kwijt. Verder wijs ik erop dat het aantrekken van nieuwe inwoners niet lukt. Ook met betrekking tot het openbaar vervoer, een duidelijke kerntaak van de provincie, halen wij de doelstellingen niet. Voor het openbaar vervoer ziet de toekomst er sowieso somber uit. We raken lijnen kwijt, we raken beroepschauffeurs kwijt, voor altijd. Dit college zet alles in op de economie, maar wij raken alleen maar banen kwijt. Waar wij zo saamhorig zijn wanneer de rijksoverheid rechtbanken of gevangenis wil weghalen, zo verdeeld zijn wij als er provinciale voorzieningen verdwijnen.

Voorzitter. Men kan een land kapot bezuinigen en in Den Haag doen ze daar heel erg hun best voor. Ook deze week zijn er weer nieuwe bezuinigingen aangekondigd. Je kunt ook een provincie kapot bezuinigen. De SP zegt: college, stop hiermee; in een economische crisis moet je

investeren, en niet bezuinigen. Investeren, ja, maar niet in onbetaalbare woningen. Waar wij ons zorgen over maken, is het risico dat de provincie loopt bij haar investeringen in Perkpolder en Waterdunen. Wij lopen hier risico's van miljoenen.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter, waar moet volgens de SP-fractie dan wel in worden geïnvesteerd? Toen wij eerder de heer Van Dijen vroegen om mee te investeren in de Economische Agenda en vroegen om concrete plannen, bleek de SP-fractie op dat punt helemaal nergens te zijn. Waar moet nu volgens haar in worden geïnvesteerd, en met welk geld?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Verwijzend naar de situatie in Gelderland denk ik aan de mogelijkheid om met woningbouwverenigingen samen te werken om de bouw weer op gang te krijgen. Er zijn plannen die minder pretentius zijn dan de plannen die in de provincie Zeeland worden voorgesteld.

De heer **Colijn** (CU). Mevrouw Van Unen, dit slaat helemaal nergens op want de woningbouwverenigingen zijn autonoom. Daarnaast weet u dat het overheidsbeleid zodanig is dat ze zich niet meer als projectontwikkelaar mogen manifesteren. Dit is mede door de SP in de Tweede Kamer duidelijk zo geïnitieerd. U wilt iets dat helemaal niet kan. Bovendien vraag ik opnieuw: met welk geld? Er moet dan toch geld zijn om te investeren in woningbouwprogramma's. Hoe ziet u dat?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dit college maakt 16 miljoen vrij voor de Economische Agenda en wij denken dat dat geld verstandiger zou kunnen worden ingezet.

Voorzitter. Ook met ZSP lopen wij een aanzienlijk risico. Wij staan daarvoor garant maar de vraag rijst of ZSP niet op de verkeerde paarden wedt. De SP denkt dat dat wel het geval is. Ik zou zeggen: college, hou de vinger aan de pols en laat ZSP stoppen met het aantrekken van een te grote broek. Stop met projecten als containerterminals en investeer in bijvoorbeeld de binnenvaart. Voorkom dat wij nog meer zaken verliezen die voor Zeeland belangrijk zijn.

Zoals beloofd, sluit ik dit betoog af met een positieve opmerking. Dat is dan de saus over de gehakt. Er is namelijk een punt waarmee wij het zeer eens zijn en dat is voorstel om de ruim 11 miljoen die wij van het Rijk hebben gekregen om speciaal te besteden ten behoeve van gebiedsontwikkeling en natuurbeheer, nu al te reserveren voor die doeleinden. Immers, als wij dat niet doen, raken we het kwijt in de pot met het grote gat.

De heer **Hijgena** (D66). Voorzitter. De jaarstukken betreffende 2012 liggen voor ons. Ongetwijfeld is daar hard aan gewerkt. Ze zien er goed uit. Dat wil zeggen: ze zijn overzichtelijk en netjes uitgevoerd. Complimenten zijn ook al door mij voorgaande sprekers gegeven. Echter, ze zijn wel wat aan de late kant aan ons voorgelegd. Kan dat de volgende keer beter? Wat acht het college in dit verband haalbaar?

De accountant laat zich positief over deze stukken uit. Er worden geen zware kanttekeningen gemaakt over boekhoudkundige aspecten. Dit schept een zekere tevredenheid over de uitvoering van deze jaarstukken die --gelet op het positieve antwoord van de accountant over de vraag of de aanbevelingen van het vorige jaar goed zijn opgevolgd-- weer een beetje beter is geworden.

Voorzitter, wat de complimenten betreft is dat het wel zo'n beetje. Immers, de inhoud van de Jaarrekening beoordeelt mijn fractie minder gunstig. Op veel producten van de provincie vallen de kosten van de ambtelijke inzet namelijk hoger uit dan verwacht. En dat, terwijl de producten in totaliteit niet duurder worden. We houden zelfs een beetje geld over. Dit betekent dat de hogere eigen kosten van de provincie worden gecompenseerd door lagere bestedingen op gerealiseerde producten. We doen dus minder met meer, en volgens mij zou het net andersom moeten. Het blijkt dat, als gevolg van de systematiek voor de urenverantwoording, uren die ambtenaren hebben besteed aan bijvoorbeeld de organisatie-aanpassing in de laatste maanden van 2012, niet apart zijn geadministreerd. Ze drukken op de producten waaraan betrokkenen eerder dat jaar hebben gewerkt. Zo kan het zijn dat wij horen dat de ambtenaren buitengewoon druk zijn geweest met het voorbereiden van de organisatie, maar dat de personele kosten daarvan nergens zijn te vinden. Dit beneemt ons niet alleen het zicht op die ambtelijke kosten van de organisatie-aanpassing, maar ook het zicht op de realisatie van de producten in het kader van de Economische Agenda. Daar is de D66-fractie niet blij mee.

Dit gegeven, gecombineerd met het feit dat beleidsdoelen pas gaandeweg SMART worden geformuleerd, doet mijn fractie vrezen dat er nog tegenvallers aan het licht gaan komen in de tweede helft van deze statenperiode. Ik vraag het college dan ook of het, gaandeweg de behandeling de jaarstukken, deze vrees is gaan delen. Hoe denkt men in voorkomende gevallen de Staten hierover te informeren?

Voorzitter. In de commissies hebben wij al enkele toezeggingen gekregen over de wijze waarop de kleinere organisatie de ambities met betrekking tot de diverse programma's aanpast aan de huidige mogelijkheden. Wij wachten vol spanning op de uitkomsten hiervan. D66 denkt

namelijk niet alleen in kosten maar ook in baten. Wat wij betalen is belangrijk, maar wat wij ermee behalen is veel belangrijker.

In die zin vallen ook de 11,2 miljoen aan ILG-middelen op die nog kunnen worden geïnvesteerd. Gaan wij in de komende jaren de achterstand inlopen? Mijn fractie wil uiteraard dit geld graag ten behoeve van het landelijk gebied besteden. Met zeer veel spanning wachten wij dan ook op een nadere toelichting van de heer Bierens op zijn amendement. Met name het ontwikkelen van reeds aangekochte gronden heeft onze voorkeur. Wij hebben wat dat betreft niet alleen verplichtingen maar ook mogelijkheden waarbij onze voorkeur uitgaat naar natuurherstel, het terugbrengen van natuurwaarden uit het recente verleden, en niet naar natuurcreatie. Het laatste leidt immers nogal eens tot teleurstellingen.

Voorzitter. Van de overige resterende middelen wil mijn fractie een gedeelte bestemmen voor het openstellen van het mobiliteitscentrum voor Zalco en Thermphos voor de Zeeuwen die daar baat bij kunnen hebben bij hun zoektocht naar een nieuwe baan. Ons eerdere voorstel hiertoe werd door een aantal fracties inhoudelijk omarmd maar uiteindelijk afgewezen wegens gebrek aan dekking. Welnu, dat probleem is opgelost. Men mag dan ook van ons bij de behandeling van de Voorjaarsnota een voorstel verwachten dat erop is gericht om een gedeelte van de over 2012 overgehouden middelen voor dit doel te gaan bestemmen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Het jaar 2012 is voor de provincie Zeeland een heftig jaar geweest. Ik denk aan de kerntakendiscussie, de reorganisatie van de provinciale organisatie, het Omgevingsplan en de Economische Agenda. Het saldo van de Jaarrekening 2012 bedraagt 12,7 miljoen; een bedrag van 11,2 miljoen is opgenomen voor gebiedsontwikkeling en natuurbeheer. Het betreft vooruit ontvangen rijksmiddelen waar verplichtingen en toezeggingen tegenover staan. Door het college wordt voorgesteld om het bedrag van 11,2 miljoen in een bestemmingsreserve onder te brengen. De resterende 1,5 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorzitter. Wij weten nooit de waarde van water totdat de bron droog komt te staan, zo luidt een Engels gezegde. Natuur gaan wij straks pas waarderen als wij daarover niet meer beschikken. Onze fractie hecht dan ook belang aan een goed beheer van de natuurgebieden in Zeeland. De genoemde 11,2 miljoen is gelabeld geld waarmee op korte termijn tegemoet moet worden gekomen aan verplichtingen. Hierbij acht de PvdA-fractie het het meest zorgvuldig om van deze middelen een bestemmingsreserve te maken. Zij kan dan ook instemmen met de voorgestelde

bestemmingsreserve. Wat het amendement van de VVD-fractie betreft wachten wij de reactie van het college af. In tweede termijn komen wij hierop terug.

Bij de behandeling van de jaarstukken gaat het vooral om "terugkieke", zoals ook de heer Beekman heeft gesteld. Ondanks het reorganiseren van de ambtelijke organisatie en de daarbij behorende onzekerheid voor de medewerkers, is er hard gewerkt. Van de 87 doelstellingen, opgenomen in de beleidsbegrotingen, zijn er 8 niet gerealiseerd. De resterende doelstellingen zijn wel gerealiseerd, gedeeltelijk gerealiseerd, of men ligt ermee op schema.

Zeeland kent gelukkig nog steeds een relatief lage werkloosheid, lager dan het landelijke gemiddelde. Niettemin zijn twee grote bedrijven failliet gegaan: Thermphos en Zalco. Het mobiliteitscentrum dat Zalco-werknemers weer aan het werk moet krijgen, en de afhandeling van de kosten van het saneren van het Thermphos-terrein eisten in 2012 grote aandacht van het college en ook van de Staten. Met betrekking tot de bedoelde opruimkosten gaf de gedeputeerde in de commissie-BFW aan dat het niet verstandig was om hiervoor al een voorziening te vormen omdat de onderhandelingen hierover nog liepen en omdat de omvang van deze voorziening nog niet kon worden bepaald. Mijn fractie wil het college meegeven dat zij nog steeds uitgaat van het principe dat de vervuiler betaalt. Dit betekent dat de opbrengsten uit de boedel in elk geval zullen moeten worden aangewend om het vervuilde Thermphos-terrein te saneren.

Een van de gedeeltelijk gerealiseerde doelstellingen is om cliënten in de jeugdzorg zo snel en effectief mogelijk te helpen. Met andere woorden: zo kort mogelijke wachttijden voor kinderen die zijn aangewezen op geïndiceerde jeugdzorg. Gelukkig groeien de meeste Zeeuwse jongeren gezond en veilig op en worden zij zelfstandige volwassenen. Helaas is er een kleine groep kwetsbare jongeren die altijd gesteund en beschermd moet worden, en dan mag de wachttijd niet te lang zijn. In Zeeland is de wachttijd voor geïndiceerde jeugdzorg sinds 2010 teruggedrongen tot vier weken. Op 1 december 2012 was de wachttijd van het AMK weggewerkt. Dat is een goed resultaat. Echter, in 2015 gaat de jeugdzorg over naar de gemeenten. Mijn fractie vindt dat deze transitie zo zorgvuldig mogelijk dient te verlopen. Wat ons betreft houdt de gedeputeerde wat dit betreft steeds de vinger aan de pols.

Zoals ik al eerste stelde, voorzitter, zijn acht doelstellingen niet gerealiseerd. Van die acht zijn er vier die in het programma watermanagement vallen. Dat is opvallend, vooral ook omdat zij betrekking hebben op de volle breedte van het waterbeleid. De gebrekkige realisatie betreft

bijvoorbeeld de bescherming tegen wateroverlast, de implementatie van de kaderrichtlijn water en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Uit het Jaarverslag blijkt dat hier niet alleen financiële perikelen en bezuinigingen een rol spelen, maar dat de gebrekkige realisatie ook te maken heeft met trage uitvoering als gevolg van complexe planvorming en reorganisatie. In de commissie-REW is hierover gediscussieerd, waarbij de gedeputeerde heeft toegezegd dat met het waterschap wordt overlegd over de oorzaken van de opgelopen achterstand. Mijn fractie vraagt hem om op basis hiervan met een analyse te komen van de nu ontstane situatie. Wat betekent de opgelopen achterstand voor de planning en wat moet er gebeuren om die achterstand weg te werken?

Voorzitter. Zeeland ligt gunstig ten opzichte van de havens van Rotterdam en Antwerpen. Opvallend is dat de doelstellingen in het kader van het haven- en industriebeleid dit jaar niet zijn gerealiseerd, zulks als gevolg van de voortdurende economische malaise en het stagneren van de containerisatie. De PvdA-fractie hecht grote waarde aan goed florerende Zeeuwse havens en aan de ontwikkeling van het Zeeuwse Deltagebied. Hoe nu verder? Graag verkrijgen wij een reactie van de gedeputeerde.

Voorzitter. Ik kom op ons vaste en laatste punt: hoe staat het met de diversiteit? Het blijft een moeizaam gebeuren. Het aandeel vrouwen in de provinciale organisatie is ten opzichte van 2011 flink gestegen, namelijk tot 41,8%, maar mijn fractie leest in de jaarstukken dat in 2012 nog altijd weinig vrouwen de hogere functies bezetten, namelijk 5 vrouwen in aansturende functies, tegenover 50 mannen. En dat, terwijl uit onderzoek blijkt dat diversiteit aan de top goed is voor de resultaten van organisaties. Gemixte teams hebben te maken met minder ruzie en zijn productiever, terwijl de medewerkers gelukkiger zijn.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Natuurlijk is het een serieus onderwerp: meer vrouwen in topfuncties. Mag ik erop rekenen dat dit streven de komende statenperiode ook goed wordt doorgevoerd in de PvdA-statenfractie?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat is inderdaad de bedoeling; u heeft helemaal gelijk. Overigens, het is wel zo dat de fractievoorzitter een vrouw is... Dat kan men bij GroenLinks toch niet ontkennen. Daar is het een man.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Mevrouw Evertz hecht kennelijk zeer aan cijfers waar het gaat om de vertegenwoordiging van vrouwen in organisaties. Mag dat ook ten koste gaan van de kwaliteit? Wat vindt zij nu belangrijker: de cijfers of de kwaliteit en de ambities van vrouwen zelf? Ik stel

deze vraag ook tegen de achtergrond van de Zeeuwse situatie. Wij hebben nu in het college van GS een vrouwelijke gedeputeerde, maar wat de commissaris betreft zijn wij van een vrouw naar een man gegaan. Als ik het wat breder trek en in Zeeland naga waar vrouwen op topposities zitten, denk ik aan de Veiligheidsregio, de regionale brandweer, de regionale omroep, Sport Zeeland, het Zeeuws Museum, het Centrum voor beeldende kunst en, tot voor kort, de Zeeuwse politie. Juist in Zeeland bezetten veel vrouwen topfuncties.

De **voorzitter**. En wat is uw vraag aan mevrouw Evertz?

De heer **Bierens** (VVD). Mijn vraag is of zij de cijfers belangrijker vindt dan de kwaliteit en de ambitie en eigen keuze van vrouwen. Bovendien is het ook nog zo dat in Zeeland bijna alle partners van de burgemeesters vrouw zijn...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat is dan een bepaald oordeel van de heer Bierens... Wat ons betreft mogen de partners van de burgemeesters ook een man zijn. Dat valt ons inziens ook onder "diversiteit".

Voorzitter. Wij blijven het gewoon herhalen en ik vrees dat wij het het volgende jaar ook weer zullen moeten zeggen. Uit de cijfers, opgenomen in het Jaarverslag, blijkt gewoon dat 50 mannen leidinggevende functies bezetten, tegenover 5 vrouwen. Kijken wij naar de salarisschalen, dan blijkt dat in de laagste schalen de percentages vrouwen het hoogst zijn terwijl in de hoogste schalen de percentages mannen het hoogst zijn. Ergens, mijnheer Bierens, zit het dus niet goed. Wij hadden immers afgesproken: het liefst 50%.

Hoe komt dit nu? Voorzitter. Er is in Zweden onderzoek gedaan, gericht op de top van het bedrijfsleven. In het kader daarvan is een aantal sollicitatiebrieven verstuurd, sommige ondertekend met "James" en andere ondertekend met "Jenna". Welnu, gebleken is dat de brieven, ondertekend met "James" hoger werden gewaardeerd door de mannelijke topmanagers dan dezelfde brieven, ondertekend met "Jenna". Mijnheer Bierens, ergens zit het gedragswetenschappelijk niet helemaal goed. Inmiddels is er een reorganisatie doorgevoerd en wij kijken nu terug. Ik leg de gedeputeerde die dit aangaat, de vraag voor of er sprake is van verandering.

De heer **Hijgena** (D66). Mevrouw Evertz, is bij het door u genoemde onderzoek ook nagegaan wat er gebeurt wanneer er door vrouwen wordt geselecteerd?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat weet ik niet. Ik heb gegevens over dit onderzoek aangetroffen in een

essay in Trouw. Wellicht is dat een mooie bron. Hoe dan ook, waar het om gaat is dat het in gedragswetenschappelijke zin nog altijd om bepaalde stereotypen gaat. Wij zien dit ook weer in het voorliggende Jaarverslag. De PvdA-fractie vindt het belangrijk om hiervoor opnieuw de aandacht te vragen. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

De heer **Bierens** (VVD). Uit u nu niet indirect kritiek op het selectiebeleid van de provincie met betrekking tot de nieuwe functies? Overigens, bij mijn eerder gegeven opsomming ben ik nog de dean van de Roosevelt Academy vergeten, en ongetwijfeld zijn er nog meer vrouwen op topfuncties.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Mijnheer Bierens, u haalt er van alles bij maar wij kijken nu even naar de provinciale organisatie. U vraagt mij of ik kritiek uit op het selectiebeleid. Ja, als ik een en ander zo aantref in het Jaarverslag, heb ik daar kritiek op maar er is een reorganisatie geweest en wellicht is er sprake geweest van een ander selectiebeleid. Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe op dit moment de stand van zaken is.

Voorzitter. De accountant heeft een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de Jaarrekening 2012, waar het gaat om getrouwheid en rechtmatigheid. Daarmee is aangegeven dat het provinciale huishoudboekje op orde is. Gelet op de strenge financiële regelgeving waaraan de jaarstukken moeten voldoen, is dit naar het oordeel van de PvdA-fractie een compliment waard. Dat compliment komt de gedeputeerde toe, maar zeker ook zijn ambtelijke staf.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. De verleiding is groot om, zoals ook door anderen is gedaan, langzaam over te stappen naar de Voorjaarsnota, maar dat probeer ik toch te bewaren voor de volgende vergadering.

Eigenlijk voer ik maar zelden het woord over de Jaarrekening omdat ik vind dat dat geschiedenis is. Ik constateer dat ook dit college in ieder geval probeert om de zaken zo goed en duidelijk mogelijk samen te vatten in de rekening. De accountant doet daar nog een schepje bovenop. Deze keer heeft de accountant geen al te moeilijke opmerkingen gemaakt en wat de techniek betreft kan worden geconcludeerd dat deze rekening in orde is bevonden.

Voorzitter. Ik ga nu niet in op de vraag of het college beter moet functioneren en of het bepaalde zaken al dan niet goed heeft aangepakt. Ik heb daar wel een mening over maar ik vind dat dergelijke vragen aan de orde moeten komen bij de behandeling van de toegezegde "midtermreview". Nog steeds vraag ik mij af of daarvoor een goed

Nederlands woord te vinden is. Ongetwijfeld vult de gedeputeerde dit later wel in...

Voor GroenLinks is het een probleem -- enkele keren heb ik er artikel 44-vragen over gesteld-- dat het college niet op schema ligt met de uitvoering van projecten en met bepaalde activiteiten. In het begin, toen door mijn fractie werd gevraagd hoe het met de stelposten ging, werd er juichend geantwoord, in de zin van: alles ligt op schema en alles komt voor mekaar. Welnu, uit de voorliggende Jaarrekening 2012 blijkt dat er belangrijke bedragen overblijven. Dat bedragen overblijven, is op zich niet het grootste probleem, maar een feit is dat ontwikkelingen achterblijven bij beloften van het college. Dat is jammer. Overigens, ik houd mijn kritiek mild want het college is er nog niet. Hoewel... de tijd dringt. De Voorjaarsnota is in aantocht en bij de discussie daarover praten wij over het laatste jaar van dit college, 2014. Acht het college zich in staat om alle zaken die volgens het collegeprogramma nog in deze periode vorm moeten krijgen, glansvol af te ronden? Graag verkrijg ik op deze vraag een ontzettend helder antwoord, zodat wij later, aan de hand van een "eindtermreview", een goede discussie kunnen aangaan.

Voorzitter. Met nadruk wil ik vermelden dat ik gelukkig ben met een aantal grote projecten die het college uitvoert. Ik zie wel dat er aan die projecten risico's verbonden zijn, maar als je je nek niet uitsteekt, gebeurt er nooit wat. Ik vind dat er sprake is van verantwoorde risico's. Dat neemt niet weg dat er ook problemen op tafel komen, ook op die van de Staten. Zo is er al gesproken over ZSP en Thermphos. Wat dat betreft zit het niet mee, als ik het zo mag zeggen. Ik vind dat de Staten samen met het college moeten trachten om daar op een "open" manier uit te komen. Op dit "open" kom ik graag tijdens een volgende vergadering terug.

Ik denk, voorzitter, dat de heer Bierens met zijn amendement in formele zin gelijk heeft. Ook in de commissie is gesproken over dit punt waarbij is onderstreept dat de bedoelde middelen zijn gelabeld. De gedeputeerde heeft toegezegd dat in de volgende statenvergadering of de daarop volgende vergadering een klip en klaar statenvoorstel aan de orde wordt gesteld. Hoewel ik denk dat de heer Bierens in formele zin gelijk heeft, vind ik dat wij wat dit betreft niet moeilijk moeten doen. Laten wij nu niet dubbel gaan boekhouden maar praktisch zijn. Afgezien van de vraag in welk potje de bedoelde middelen moeten worden ondergebracht, vindt GroenLinks het belangrijk dat ze worden besteed voor de doelen waarvoor ze ooit zijn bedoeld. Dat is belangrijker dan "dubbel boekhouden".

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Het college stelt het op prijs dat veel woordvoerders hebben

aangegeven dat ze content zijn met de voorliggende jaarstukken waar het gaat om vormgeving, inhoud en leesbaarheid. De tijdigheid is een andere zaak. Enkele sprekers zijn van oordeel dat de aanbidding te laat heeft plaatsgevonden. Ik wijs erop dat wij hiermee een maand eerder zijn geweest dan het vorige jaar het geval was. Om het nog eerder te doen... Dat zal niet eenvoudig worden.

Ik wil graag dat deze stukken er zijn voordat wij met de Voorjaarsnota komen. Immers, dat is de goede volgorde en daar hebben wij naar gestreefd. Het nog eerder laten verschijnen van de jaarstukken hangt ook van externe factoren af. Zo moet de accountant zich een gedegen oordeel kunnen vormen over deze stukken, hetgeen zijn tijd vergt zoals ik de laatste jaren heb gemerkt. Het ligt dus niet alleen aan ons maar is ook afhankelijk van het samenspel dat wij met de accountant hebben. Natuurlijk blijven wij ons best doen om deze stukken zo snel mogelijk aan de Staten voor te leggen en ze ook zo goed mogelijk vorm te geven. Het is voor ons het ultieme doel om de Staten goed te bedienen. De complimenten die zijn verwoord, zal ik overbrengen aan onze medewerkers die inderdaad bijzonder hun best hebben gedaan, hetgeen ook het college zeer op prijs stelt.

De heer Van Dijk meent dat het college de jaarstukken in strijd met de wet heeft opgesteld. Dat is natuurlijk een zeer ernstige constatering en ik hoop niet, voorzitter, dat u dezelfde mening bent toegedaan. Immers, dan zou u deze stukken bij de Kroon ter vernietiging moeten voordragen. Natuurlijk kunnen wij hierover een uitvoerige discussie voeren, maar ik denk dat de heer Van Dijk zelf al een antwoord heeft gegeven. Natuurlijk hebben wij nadrukkelijk met de accountant gesproken over de vraag of wel of niet voor Thermphos een voorziening zou moeten worden getroffen. De accountant heeft ons gezegd dat dit nog niet nodig is en dat het ook nog niet kan omdat de omvang van de eventuele provinciale inbreng nog niet redelijkerwijs kan worden ingeschat. De heer Van Dijk is het hiermee niet eens, maar dit is wel de constatering van de accountant en ik vind dat wij ons daaraan moeten conformeren.

Dat, voorzitter, is dan de puur technische benadering, maar er zit ook een andere kant aan, de tactische benadering. Als wij nu al een voorziening zouden opnemen, zou dat bij andere partijen kunnen overkomen in de zin van: ze zijn bereid om een gedeelte te gaan betalen. Wat dat betreft geef ik mevrouw Evertz gelijk. Zij gaat ervan uit dat alles uit de boedel wordt betaald en niet op de burger wordt afgewenteld. Met het vormen van een voorziening zou men het signaal van het mogelijk afwentelen op de burger kunnen versterken.

De heer **Van Dijk** (PVV). Ik ben benieuwd, voorzitter, of de gedeputeerde met deze stelling de mogelijkheid openhoudt dat de provincie hier zonder een enkele euro te betalen uit zou kunnen komen.

De heer **Van Beveren** (GS). Daar ga ik niet alleen over. Daar moet collega De Reu maar op ingaan. Hij voert immers namens ons de onderhandelingen. In elk geval stellen wij, gezamenlijk als college, tot nu toe alles in het werk om er "zonder een enkele euro" van af te komen. Of dat ook gaat lukken, weten wij nog niet.

Mevrouw De Milliano heeft een aantal zeer concrete vragen gesteld. Maakt het verschil of de ILG-middelen in de algemene reserve worden gestopt of in een bestemmingsreserve? Ja, voorzitter, dat maakt wel verschil. Immers, wordt dit geld in de algemene reserve gestopt, dan moeten de Staten een besluit nemen om het er weer uit te halen voordat het college iets kan gaan aanwenden. Zit het geld in een bestemmingsreserve, dan heeft het college de ruimte om uitgaven te gaan doen.

Voorts geeft mevrouw De Milliano aan dat zij het verstandig vindt om het risicomanagement te gaan herijken. Dat klopt, voorzitter. Dit is echt nodig, vooral ook omdat het systeem waarmee wij nu de risico's berekenen, wat verouderd is. Wij willen een en ander graag verfijnen zodat wij nog wat nauwkeuriger het weerstandsvermogen kunnen gaan bepalen.

De vraag is gesteld op welke wijze wij ten aanzien van WarmCo, ZSP, kritisch toezicht gaan uitoefenen. Voorzitter, ik stel voor dat mevrouw Schonberg deze vraag voor haar rekening neemt. Immers, dit betreft de inhoud.

Mevrouw De Milliano komt voorts tot de conclusie dat het in de toekomst lastig is om een en ander financieel te blijven volgen. Ook de heer Dorst heeft hierover gesproken, waarbij hij een koppeling heeft gelegd met de ijkpunten, Cebeon. Voorzitter. Dit is inderdaad een punt waaraan het college aandacht moet geven. Ik denk dat het het beste is --het is wel een hele klus-- om de begroting in financiële zin om te vormen overeenkomstig Cebeon. Op die manier krijgen de Staten een goed inzicht: waar krijgen wij het geld voor en waar besteden wij het aan? Bij deze werkwijze worden de verschillen duidelijk en kunnen de Staten een en ander goed volgen.

De discussie over de omvang en de inhoud van de algemene reserve is natuurlijk zeer technisch, maar eigenlijk ook heel bijzonder. In het verleden hebben wij in commissies en Staten uitvoerige discussies gehad over de budgetoverhevelingen. De Staten wilden dit enorm beperken; ze vonden het maar niks. Wij hebben hiervoor een oplossing gevonden door dit geld via

de "boeggolf" in de algemene reserve te stoppen, maar nog steeds is er discussie. Eigenlijk helpt dit niks. Ik kan goed begrijpen dat de Staten graag inzicht verkrijgen zodat zij kredieten kunnen volgen. Ik meen dat wij wat dat betreft een duidelijk overzicht hebben gegeven. Natuurlijk kunnen wij het nog verder preciseren en uitbouwen. Ook kunnen wij --ik denk hierbij aan het betoog van de heer Beekman-- aangeven of er claims op liggen. In dit verband verwijs ik naar de Voorjaarsnota, maar het kan best zo zijn dat wij in de loop van het jaar toch nog ergens tegenaan lopen zodat middelen uit de algemene reserve nodig zijn, maar dan komen wij netjes met een voorstel bij de Staten.

Hoe het nu komt dat gelden in de algemene reserve terecht zijn gekomen... In het verleden zijn middelen niet uitgegeven voor de zaken waarvoor ze eerder, soms door vorige colleges, werden bestemd, apart gehouden. Men kan dergelijke gelden wel iedere keer naar het volgende jaar overhevelen --en dus steeds maar doorschuiven-- maar wij hebben gezegd dat wij daarmee stoppen en eerst de bestaande budgetten willen aanwenden, mede om hoge rekeningsaldi te voorkomen. Ik hoop dat wij dat dit jaar echt kunnen waarmaken. Wij hebben onszelf een hele klus opgelegd, maar wij gaan het wel proberen.

Voorts heeft mevrouw De Milliano een vraag gesteld over de vennootschapsbelasting. Voorzitter. Over dit onderwerp zijn inmiddels door de PVV-fractie vragen gesteld, waarbij zij zelf al een berekening heeft gemaakt. Ik weet niet of het zo zal uitkomen; wij zullen het zien. Gisteren heb ik gehoord dat wij zes weken de tijd hebben om deze vragen te beantwoorden, zodat wij de ruimte hebben om ook zelf een berekening te maken. Ik schat zomaar in dat die anders uitkomt.

Hoe dan ook, Nederland wordt opgelegd om deze belasting te gaan heffen bij overheidsbedrijven. Dat gebeurt nu nog niet. Ook wij hebben dergelijke bedrijven, zoals Delta, maar dat bedrijf betaalt deze belasting niet voor water. Water is tot nu toe nog vrijgesteld. Zoals het er nu naar uitziet, zal industriewater wel worden belast, maar drinkwater niet. Verder hebben wij ZSP en onze tunnels. Ik ga ervan uit dat de inkomsten die dit voor de staat oplevert, weer terugvloeien naar Gemeente- en Provinciefonds en via algemene verdeelmaatstaven worden teruggegeven. Het is maar zeer de vraag hoe dit precies voor onze provincie uitpakt. Bij de beantwoording van de genoemde vragen zullen wij nader op deze systematiek ingaan en aangeven of de berekening van de PVV-fractie al dan niet correct is.

De heer Beekman heeft met betrekking tot het realiseren van doelen gesteld dat het lastig is om een en ander te vergelijken, vooral ook omdat oude referentiegetallen en -materialen worden gebruikt, vaak uit 2011. Voorzitter. Wij moeten het

ook weer ergens vandaan halen. De heer De Reu is hierop in de commissie al uitvoerig ingegaan. Natuurlijk doen wij ons best om dit zo actueel mogelijk te maken. Volgens mij heeft de heer De Reu hierover al het een en ander met de commissie afgesproken. Wij gaan proberen om dit te verbeteren.

Dat wij bepaalde beleidsdoelen niet hebben gehaald vanwege de crisis is een gegeven dat de heer Beekman doet concluderen dat er dan nog eens goed naar moet worden gekeken om tot een nieuwe beoordeling te komen. Moet er wel met geformuleerde uitgangspunten worden doorgegaan? Zijn bijstellingen noodzakelijk? Voorzitter, dat zou inderdaad kunnen gebeuren, hoewel ik denk dat wij in het kader van de Economische Agenda toch redelijk actueel zijn.

De heren Beekman en Hijgenaar hebben aandacht gevraagd voor ambtelijke kosten en uren. De heer Hijgenaar is van mening dat die uren zijn "verschreven"; daar komt het op neer. Met name datgene wat in het kader van de reorganisatie is gebeurd, is op andere projecten verantwoord, zo is zijn oordeel. Voorzitter, dat is ons inziens toch echt niet het geval. Bij het onderdeel "bestuur" kan men zien dat daar de verantwoording van de uren vele malen hoger is dan wij hadden ingeschat. Dat betekent wel dat er ergens anders op producten minder uren zijn verantwoord. In het totaal klopt het wel.

De vraag van de heer Beekman over de fast ferry zal door de heer Van Heukelom worden beantwoord. Zijn vraag over de containerisatie wordt beantwoord door mevrouw Schonknecht.

De heer Bierens vraagt of de doelstellingen betreffende de deelnemingen beter kunnen worden toegelicht. Hij vraagt om een herijking in de volgende jaarrekening. Voorzitter. Hierover is ook in de commissie gesproken; dat gaan wij doen. Dat is zo afgesproken.

Voorzitter. Wat het ingediende amendement over het ILG betreft, constateer ik dat het om een principiële maar ook wat technische discussie gaat. Wat maakt het nu per saldo uit of deze middelen in de algemene reserve of in een bestemmingsreserve zitten? Zou men ze toevoegen aan de algemene reserve, dan zou dat de strekking van het PS-besluit van november 2012 niet goed weergeven. In het kader van de ILG-af rondingsovereenkomst hebben wij ons toch echt aan die doelstellingen en aan de uitvoering van die decentralisatie-opgaven gecommitteerd. Deze middelen moeten wij dus beschikbaar houden. Het college werkt hier al aan en doet in dit kader ook al uitgaven.

Wordt ervoor gepleit om ze in de algemene reserve te stoppen en het beoogde voorstel af te wachten, dan wijs ik erop dat dat voorstel pas in september kan worden behandeld. Tot dat moment

zou het college in dit kader geen uitgaven mogen doen of de gestelde norm moeten gaan overschrijden. Dat is niet wat ons voor ogen staat. Het door ons bij onze ambtelijke medewerkers ingewonnen advies geeft aan dat het zoals het nu is voorgesteld, het beste is.

De heer **Bierens** (VVD). Het is toch niet zo dat het college alleen de beschikking heeft --of zou moeten hebben, gelet op verplichtingen-- over die 11,2 miljoen, afgesproken in verband met dat afwikkelingsakkoord? Er is veel meer geld aan autonome middelen, alleen al op grond van de vrij besteedbare ruimte in deze periode, 24 miljoen. Ik wijs erop dat 40% van de totale vrij besteedbare ruimte naar die middelen is gesluisd, en er zitten nog tal van andere middelen in. De gedeputeerde zegt toch niet, bij wijze van spreken: wij kunnen onze rekeningen niet betalen? Dit misverstand zou ik graag uit de wereld hebben.

De heer **Van Beveren** (GS). Een gedeelte van die 24 miljoen is inmiddels weer via de boeggolf in de algemene reserve terechtgekomen. De Staten moeten te zijner tijd een besluit nemen om dat er weer uit te halen, maar wij gaan eerst een goed bestedingsplan maken. Wij willen eerst wel eens zien of het allemaal nodig is. Wij hebben wel budgetten in onze lopende begroting, maar daarbij gaat het om ongeveer 5 miljoen; ik weet het niet precies.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Ik meen dat de gedeputeerde op mijn bijdrage in eerste termijn reageert door te stellen: we moeten nog maar zien of die 24 miljoen nodig is. Anderzijds wordt door het college gesteld: we kunnen niet zonder die 11,2 miljoen. Ik vind dit geen consequente redenering.

De heer **Van Beveren** (GS). Volgens mij, voorzitter, zijn wij heel consequent. In november 2012 hebben de Staten zich gecommitteerd aan de genoemde ILG-af rondingsovereenkomst. Als gevolg daarvan zijn middelen van het Rijk naar de provincies gegaan en daar horen verplichtingen bij. Wij moeten bepaalde zaken uitvoeren en daarvoor zetten wij nu een en ander apart.

De heer **Robesin** (PvZ). Is mijn conclusie juist dat de gedeputeerde nu in feite zegt dat het eigenlijk niet uitmaakt of er nu voor een bestemmingsreserve of voor de algemene reserve wordt gekozen? Ik vind het nogal tegenstrijdig...

De heer **Van Beveren** (GS). Het maakt wel degelijk uit. Wordt het geld in de algemene reserve gestopt, dan kan het college er niet zomaar over beschikken. Dan moet er eerst door de Staten een besluit worden genomen. Dat is het grote verschil.

Voorzitter. De heer Robesin is vooral op het ILG ingegaan. Ik meen dat ik dat onderwerp voldoende heb behandeld.

Wat de bijdrage van de heer Dorst betreft dreigde er even, in verband met Wim Polak, een mooie discussie te ontstaan over de positie als "baas van financiën". Ik vroeg mij toen even af: waar gaat dit naar toe? Praat niet over uzelf, dat doen wij wel als u weg bent... Gelukkig viel het nog mee.

Voorts vroeg de heer Dorst zich af of de meerjarige projecten nog wel controleerbaar zijn. Voorzitter. Mede op aanwijzing door de accountant letten wij goed op die projecten. Wij lichten ze toe in Voor- en Najaarsnota. De Staten hebben aangegeven over sommige projecten nog beter voorgelicht te willen worden. We doen het dus ook nog eens per kwartaal. In hoeverre de Staten dit alles kunnen controleren... Niet tot achter de komma, denk ik. Daarvoor hebben de Staten ons aangesteld. Niettemin stellen wij de Staten op hoofdlijnen in staat om dit te blijven volgen.

De heer **Dorst** (SGP). Ons gaat het erom dat zich op een beleidsveld soms een bepaalde trend kan voordoen. Zo komt het met betrekking tot landbouw en visserij al een aantal jaren voor dat daarvoor in de werkelijkheid minder geld wordt uitgegeven dan eerder werd begroot. Als er sprake is van zo'n trend, vind ik dat je daar in politieke zin iets van moet kunnen vinden. Ik ben het met u eens dat wij hier niet als een stelletje boekhouders alles moeten gaan controleren, maar ik worstel hier toch een beetje mee. Als wij aangeven dat een bepaald beleidsterrein voor ons ontzettend waardevol is --ik noem de sector landbouw en visserij, waarvoor ons inziens niet altijd voldoende financiële aandacht is-- en als wij constateren dat daarvoor jaar-in-jaar-uit minder geld wordt aangegeven, is dat een trend waarvan je iets moet kunnen vinden. Ik weet ook niet precies hoe dat moet, maar ik wil hiervoor nu toch de aandacht vragen.

De heer **Van Beveren** (GS). Het gaat niet alleen om grote projecten maar ook om beleidsvelden, zo stelt de heer Dorst. Zo had ik het nog niet begrepen, voorzitter, maar als het om beleidsvelden gaat, hangt het ook vaak van andere zaken af. Wat wij ten behoeve van landbouw en visserij doen, is heel veel stimuleren op het terrein van de innovatie. Dat doen wij met subsidies en dat is het vorige jaar enorm belemmerd door de discussie over de topinkomens. Dat aspect belemmert soms het realiseren van onze doelstellingen. Daardoor zie je soms dat er minder geld voor wordt uitgegeven. Wij proberen wel om daarvoor oplossingen te vinden, maar het loopt soms wat achterop.

Hoe dan ook, op grond van onze Economische Agenda hebben wij nu toch heel duidelijke projecten in beeld; ik doel hierbij op de negen businesscases. Aan de hand daarvan is straks door de Staten heel goed te volgen hoe wij hiermee vorderen. Wat betreft landbouw en visserij noem ik de nieuwe technieken in het kader van de aquacultuur. Daar heb ik nu een keurig overzicht van waaruit blijkt waarmee wij allemaal bezig zijn. Dat overzicht is verhelderend. Misschien is het goed om eens een soort informatiemarkt te houden zodat voor de Staten duidelijk kan worden wat het allemaal inhoudt en wat de vorderingen zijn. Met de medewerkers zal ik nagaan hoe wij in de jaarstukken de voortgang met betrekking tot deze zaken op een goede manier kunnen presenteren.

Gesteld is dat de Staten niet zijn geïnformeerd met betrekking tot de eerste ronde budgetbewaking. Voorzitter. Wij denken dat dit in eerste instantie toch een zaak is voor het college van GS. Wel hebben wij vaak in het verleden aan de hand van die eerste ronde de consequenties ervan neergelegd bij de Staten. Dat is nu niet gebeurd, mede omdat de Voorjaarsnota nu heel anders van opzet is en een heel ander karakter heeft. Er is sprake van een bepaalde omslag die wij nog verder willen doorzetten. Wij zijn er intern mee bezig. De bedoeling is om een en ander ook voor de Staten duidelijker te maken, maar als men er behoefte aan heeft om ook in de budgetten zelf inzicht te hebben... Ik zie nu, voorzitter, dat men het hoofd schudt. Hoe dan ook, in het kader van de Najaarsnota komen vragen aan de orde zoals: zijn met betrekking tot de budgetten bijstellingen aan de orde en vallen er zaken vrij? Wij kunnen dergelijke gevolgen beter tijdig aan de Staten voorleggen omdat zij dan nog, desgewenst, voor een andere bestemming kunnen kiezen.

Voorzitter. De "vrijdag-gehaktdag" van mevrouw Van Unen is mij nogal meegevallen. Aanvankelijk werd ik een beetje bang... Het is ons bekend dat de risico's die de fractie van de SP ziet in verband met de grote projecten, haar zwaar op de maag liggen. Mede daarom proberen wij hierin een goed inzicht te geven. Men hoeft het niet met ons eens te zijn, maar wij trachten wel de Staten zo goed te bedienen, dat zij zich op een goede manier een mening hierover kunnen vormen.

De algemene reserve is lager, zo stelt mevrouw Van Unen, en dat moet gevolgen hebben voor de Economische Agenda, cultuur enz. Voorzitter. Ik wijs erop dat wij juist die onderwerpen financieren vanuit onze vrije bestedingsruimte die verband houdt met het Delta-dividend. Men mag niet vergeten dat dit door besluiten die de laatste twee jaar zijn genomen, helemaal bestedingsvrij is gemaakt, hetgeen mijns inziens uniek is. Het is echt vrij besteedbaar geld, en daarmee worden die zaken betaald.

Voorzitter. De heer Hijgenaar vraagt of voor de tweede helft van deze collegeperiode nog echte tegenvallers worden verwacht. Het is bijzonder lastig om deze vraag te beantwoorden. Immers, vaak zijn tegenvallers extern bepaald. Gaat het over onze eigen zaken, dan voorzien wij geen tegenvallers. Als wij daar nu iets over zouden weten, zou het raar zijn om dat niet aan de Staten voor te leggen. Wij gaan ervan uit dat wij al datgene wat wij hebben opgepakt, ook gaan waarmaken.

Het voorstel van de D66-fractie over het Mobiliteitscentrum wachten wij af. Ik heb begrepen dat dat voorstel wordt betrokken bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

Voorzitter. De inbreng van mevrouw Evertz vond ik werkelijk subliem want zij maakte geen enkele opmerking die mij aanging. Het zijn allemaal opmerkingen die mijn collega's betreffen...

De heer Harpe kon geen Nederlands woord vinden voor "midtermreview", maar "tussentijdse beoordeling" lijkt mij een goede vertaling. Overigens, met Engels ben ik niet zo goed...

De heer Harpe vraagt voorts of wij met de uitvoering van ons programma op schema liggen. Ja, voorzitter. Gaan wij alles "glansvol" afronden? Ik weet niet, voorzitter, of wij alles gaan afronden. Er kan zich immers nog van alles voordoen, maar wij gaan heel veel zaken netjes afronden. Ik heb begrepen dat de heer Harpe zo nu en dan graag een fles champagne opentrekt wanneer er successen kunnen worden gevierd... Dat zal niet altijd het geval kunnen zijn, mijnheer Harpe; er zal ook best wel eens wat misgaan. Niettemin doen wij ons best om datgene wat wij ons hebben voorgenomen, ook echt waar te maken. Soms komen er tegenvallers van buitenaf, zoals met Thermphos en Zalco. Natuurlijk kunnen dergelijke ontwikkelingen niet worden voorzien. Wij moeten er hard op inzetten en er veel uren in stoppen om het allemaal te managen. We doen echt ons best.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS).

Voorzitter. Door de fractie van de ChristenUnie is gevraagd of er met betrekking tot de kaderrichtlijn water sprake moet zijn van een bijstelling. Deze vraag is ook gesteld tijdens de laatste vergadering van de commissie-REW. Intussen is er ambtelijk overleg geweest met het waterschap en is een datum bepaald waarop ik hierover met de heer Poppelaars ga spreken. Het waterschap gaat ervan uit dat het alle watersystemen in het beheergebied integraal op orde stelt. Per deelgebied wordt een watergebiedsplan opgesteld waarin maatregelen worden opgenomen voor het tegengaan van wateroverlast; dat is dan die "WB21".

Ook komen hierbij aan de orde het optimaliseren van het peilbeheer onder normale omstandigheden en het op orde brengen van de waterkwaliteit. Het tegengaan van overlast moet in

2020 zoveel mogelijk op orde zijn, en dat gaat men ook halen. De probleemgebieden zijn al met prioriteit aangepakt, zodat ze nu al --of in elk geval voor 2020-- op orde zijn. Wat de overige doelstellingen betreft is het streven erop gericht dat een en ander in 2027 helemaal op orde is, waarmee wordt aangesloten bij de planning van het Stroomgebiedsbeheerplan Schelde. Vooralsnog lijkt het erop, voorzitter, dat de doelstellingen die op dit terrein zijn geformuleerd, worden gehaald binnen de kaders die daarvoor zijn gesteld.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Blijft men ook binnen de hiervoor geraamde budgetten? Het waterschap heeft onlangs melding gemaakt van mogelijke forse kostenoverschrijdingen.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS). Wij hebben bij de ons verstrekte informatie niet meegekregen dat er een extra rekening bijgelegd zou moeten worden. Ik ga er dan ook van uit dat men de doelstellingen haalt binnen het kader dat men daarvoor zelf heeft gesteld. Nogmaals, ik heb een afspraak met de dijkgraaf en bij dat gesprek zal ik ook dit punt aan de orde stellen.

Een andere vraag van de CU-fractie betreft de containerisatie. Voorzitter. De provincie heeft in het kader van het Omgevingsplan alles gedaan om alle benodigde ruimte mogelijk te maken. In die zin zou ZSP aan de slag kunnen. Ook hebben wij "voorgesorteerd" waar het gaat om de natuurcompenserende maatregelen. De conclusie kan dus zijn dat de provincie hier al het mogelijke aan heeft gedaan. Wij hebben een businesscase containerisatie en deze is als laatste toegevoegd aan de Economische Agenda. De desbetreffende projectgroep is onlangs voor het eerst bijeengekomen, waarbij een "trekker" is benoemd, namelijk Hans van der Hart. De bedoeling is dat er in het derde kwartaal van dit jaar een projectplan wordt neergelegd. Echter, vervolgens is het aan de markt. Het is niet zo dat wij in verband met containers contracten aangaan. Het gaat erom dat wij alle voorwaarden scheppen die het de markt mogelijk maken om zijn werk te doen. Verder ligt het buiten onze macht en zijn marktpartijen aan zet. Overigens, als stimulering nodig is en als de provincie daarin iets kan betekenen, zullen wij dat zeker doen. Wij onderschrijven immers het belang van containerisatie.

Voorzitter. Cijfers die mij zijn voorgelegd, geven aan dat er met betrekking tot het aantal bij ZSP overgeslagen TEU nog altijd sprake is van een stijgende lijn. In een recente publicatie wordt gesproken over een stijging met 7% waarbij het vooral om de binnenvaart gaat.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). In de jaarstukken heb ik gelezen dat de overslagaantallen zeer laag zijn

vergeleken met de aantallen waarop eerder werd gerekend. De havens zijn een zeer belangrijke economische motor voor Zeeland. De gedeputeerde stelt nu dat zij een en ander aan de markt overlaat, maar die markt verkeert in een economische crisis waardoor het in de havens slecht gaat. Wat gaat het college nu doen, behalve dan het starten van een businesscase met Hans van der Hart? Heeft het college iets van een plan van aanpak om hoe dan ook de Zeeuwse havens een impuls te geven?

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS). Voorzitter, dat is een initiatief dat bij ZSP hoort. Wat wij kunnen doen, zullen wij zeker niet nalaten. Als wij iets kunnen betekenen --bijvoorbeeld in de contacten die wij binnen de Vlaams-Nederlandse Delta hebben met de "havenmannen", de directeuren-- zetten wij ons volledig in om ZSP onder de aandacht te brengen en om daar bedrijvigheid naar toe te krijgen. Als wij met betrekking tot samenwerkingsverbanden kunnen helpen en stimuleren, doen wij dat zeker. Echter, wij kunnen niet zorgen voor contracten als gevolg waarvan containerschepen naar Zeeland komen. Wij kunnen alleen de voorwaarden scheppen die dit mogelijk maken, in het Omgevingsplan, in het kader van het natuurbeleid enz. Wij moeten een heel commerciële havenexploitant hebben; daar zit de benodigde kennis en know-how.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Maar het punt is dat dat niet lukt.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS). Het is ook een beetje een "kip-en-ei-verhaal": we hebben geen contract en dus bouwen we geen kade, en omdat we geen kade hebben, krijgen we geen contract. Ik denk dat het een goede insteek is dat zowel de WCT als de VCT zijn losgelaten en er nu wordt gekeken naar een praktische oplossing om de containerisatie mogelijk te maken, binnen de mogelijkheden van ZSP. De discussie die hierover de afgelopen jaren is gevoerd, is zeer belangrijk. Ik kijk er naar uit dat er nu iets ontstaat, in samenwerking met de bedrijven bij ZSP. Die contacten zijn er. Op die manier wordt containerisatie mogelijk. Bovendien is er nu toch, ondanks alles, sprake van een stijging. Ik geef toe dat de ontwikkelingen ver achterblijven bij datgene wat gewenst is.

Door de VVD-fractie is een vraag gesteld over de Zuidwestelijke Delta. Stelt men zich wat dat betreft niet te ambitieus op? Voorzitter. Met het opstellen van het Rijksinpassingsplan wordt de koers vanaf 2015 bepaald, richting toekomst. Het betreft grote kaders, waarmee duidelijk wordt gemaakt hoe het Rijk de toekomstige ontwikkelingen ziet. Dat het om de lange termijn

gaat, is duidelijk. Er moeten beslissingen worden genomen over de waterberging in de Grevelingen, het getij in de Grevelingen en over een zout Volkerak-Zoommeer, met al dan niet enig getij daarin. Als deze beslissingen zijn genomen, zou het zomaar kunnen zijn dat wij over 2027 of 2028 spreken voordat hieraan uitvoering kan worden gegeven, maar dit schept wel duidelijkheid voor onze Zeeuwse ondernemers. Zo wacht de Jachthaven van de Toekomst al heel lang op dergelijke uitspraken. Het is dus een goede zaak dat dit er komt en, ja, het zou erg ambitieus zijn wanneer het allemaal in 2015 aan bod zou moeten komen.

De fractie van het CDA heeft een vraag gesteld over het toezicht op WarmCo. Voorzitter. Wij hebben, als bestuur, ZSP gevraagd om een aanvalsplan. Hoe moet er worden omgegaan met het niet op gang krijgen van bedrijvigheid in dat gebied? Zo'n plan is ons toegezegd. Wij stellen voor dat een extern bureau met veel verstand van zaken --die zijn er-- eens nagaat wat er nu kan worden gedaan om die ontwikkeling een boost, meer body, te geven. Dat die markt in het slop zit, niet alleen hier, maar ook landelijk, is bekend. En toch biedt dit gebied mogelijkheden die men elders in Nederland niet kan bieden. Wij moeten proberen om dit uit te dragen. Wij willen daarvoor een plan van ZSP ontvangen. Wij kunnen niet zomaar, "ongerijmd", garant blijven staan voor tekorten.

De fractie van de PvZ heeft het over "luxe investeringen in de natuur". Voorzitter. Ik onderstreep nog eens dat wij op dit gebied verplichtingen zijn aangegaan met het Rijk. Tegen het Rijk hebben wij in het kader van de ILG-af rondingsovereenkomst gezegd: dit zijn de opgaven waarmee Zeeland aan de slag gaat; die gaan wij uitvoeren en 2013 en, gedeeltelijk, 2014. Het zijn verplichtingen die wij op ons hebben genomen en waarvoor wij middelen hebben gekregen. Het zijn ook verplichtingen die wij nu inbrengen om een deel van het budget van commissie-Jansen-1 en nu commissie-Jansen-2 te krijgen. Het zijn dus opgaven die door de rijksoverheid worden gefinancierd. Als wij niets of te weinig indienen, krijgen wij ook minder uit die landelijke pot.

Ik voeg hieraan toe dat op het terrein van de natuur de budgetten al sterk naar beneden zijn bijgesteld. Wat het vroeger, met behulp van de ILG-middelen, was, is het tegenwoordig niet meer. Wij kunnen nu nog eenmalig, in het kader van de afrekening, gebruikmaken van ILG-gelden, maar hoe het 2014/2015 moet, is onduidelijk. Het is maar de vraag wat er met eigen middelen kan worden gedaan. Wij gaan intern na wat de mogelijkheden zijn om dingen met elkaar te verbinden. Zijn er mogelijkheden om budgetten voor natuur- en plattelandsontwikkeling bij elkaar te krijgen en een

en ander voor cofinanciering in Europa aan te bieden, zodat er ook POP-gelden naast gelegd kunnen worden? Dat is mijns inziens de weg waarlangs wij in de toekomst onze natuurontwikkeling en ons natuurbeheer in financiële zin beheersbaar moeten houden. Ik onderstreep dat het hier gaat om een kerntaak voor de provincie.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. De fractie van de ChristenUnie is ingegaan op het meer rendabel maken van de fast ferry. Wat de vraag betreft, de aantallen passagiers, is er sprake van een autonome ontwikkeling, onder invloed van demografische ontwikkelingen, maar ook in relatie met de infrastructuur. Als bepaalde wegen klaar zijn, bestaat de mogelijkheid dat men niet voor de fast ferry kiest. Wij hebben een en ander uitgerekend. In verband met het nieuwe contract dat afgesloten moet worden --dat is nog een probleem omdat Veolia niet wil verlengen-- moet er naar een rendabele opzet worden gekeken. Hoe ga je met de afvaarten om? Wanneer kan er een boot worden ingezet in plaats van twee? Het is een vraagstuk dat wij nog eens goed moeten bekijken. Voor het overige kan er met deze boten niet zo gek veel worden gedaan, bijvoorbeeld verhuren. Dat gebeurt maar een enkele keer.

De fractie van de SP heeft over het openbaar vervoer enkele opmerkingen gemaakt die mijns inziens beter in de commissie kunnen worden behandeld. Immers, daar komt binnenkort de beleidsnota over dit onderwerp aan de orde.

Door de fractie van de PvdA zijn zorgen geuit over de jeugdzorg. De commissie heb ik beloofd dat ik binnenkort kom met een visienota over dit onderwerp. Daaraan is deze week in de taskforce de laatste hand gelegd. Dat stuk komt er dus aan, maar de desbetreffende wet is er nog niet en hetzelfde geldt voor de garantie voor de zorgaanbieders. Daarmee loopt de continuïteit van de zorg gevaar. Er zijn op dit terrein heel veel onzekerheden, waaronder die betreffende de frictiekosten. Ik deel de zorgen van de PvdA-fractie, maar in Zeeland is het streven erop gericht om er met elkaar uit te komen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Mijn fractie vindt het zeer belangrijk dat deze dossiers zo zorgvuldig mogelijk worden overgedragen aan de gemeenten. Daarom vragen wij de gedeputeerde om wat dit betreft de vinger goed aan de pols te houden.

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik maak deel uit van de taskforce en wij hebben daar een eigen transitie-manager zitten.

Mevrouw Evertz is voorts ingegaan op het aantal vrouwen in leidinggevende posities.

Daarover hebben wij een afspraak gemaakt en die leven wij na. Het resultaat ligt er zoals het er ligt. Ik heb mij aan de afspraak gehouden, maar als Jenna en James solliciteren en Jenna bij mij binnenkomt, heeft ze wat uit te leggen... Voorzitter, ik gun het mevrouw Evertz, maar het is Zweden...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter, gelet op de achtergrond van de gedeputeerde begrijp ik dat hij dit een lastig onderwerp vindt...

De heer **Van Heukelom** (GS). Nee hoor, ik heb niks tegen vrouwen, helemaal niet.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat weet ik, maar ik denk toch dat onze meningen over de positie van de vrouw en over de rol die zij speelt, verschillend zijn...

De heer **Van Heukelom** (GS). Nee hoor.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). ... en dat respecteren wij van elkaar. Voorzitter, er wordt wat lacherig over gedaan, maar ik heb verwezen naar wetenschappelijk onderzoek. Ik vraag aandacht voor het feit dat gemengde teams het best presteren en dat in dergelijke teams mensen gelukkiger zijn. Wij zien dat in de top minder vrouwen aanwezig zijn dan mannen. Hoe is nu wat dat betreft op dit moment, na de reorganisatie, de situatie? Er is nu een vrouwelijke directeur...

De heer **Van Heukelom** (GS). Bij de afdelingshoofden zijn er heel veel vrouwen. Ik kan u wat dat betreft geruststellen. Overigens, ik ben het niet eens met uw opmerkingen over dat vrouwenstandpunt van mij. Daar moeten wij nog eens over praten...

Wij hebben gesteld, voorzitter, dat bij gelijke geschiktheid vrouwen voorgaan. Dat is een uitspraak van de Staten en daar heb ik mij aan gehouden. Als wij nu zien hoeveel vrouwelijke afdelingshoofden er zijn... Dat zijn er heel wat.

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. In tweede termijn constateer ik dat het college en sommige collega's buitengewoon enthousiast zijn over de handtekening van de accountant. Ik ben daar veel minder euforisch over want ook accountants maken fouten.

Wat de onderhandelingen betreft houd ik gedeputeerde Van Beveren voor dat onderhandelingen tussen GS en een curator, of wie dan ook, nooit een opschortende werking kunnen hebben met betrekking tot het naleven van wettelijke regels.

Voorzitter. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vindt zijn grondslag in lid 2 van artikel 190 van de

Provinciewet. Dat artikel betreft de comptabiliteitsvoorschriften. Het voorliggende statenbesluit is ons inziens in strijd met artikel 44 BBV en dus ook in strijd met het genoemde artikel 190. Als het statenbesluit wordt aangenomen, is een besluit genomen dat in strijd is met de wet. Naast strijd met de wet achten wij dit besluit ook in strijd met het algemeen belang.

De fractie van de PVV wijst op het volgende. Op grond van artikel 266 van de Provinciewet dient de commissaris van de Koning, indien hij van oordeel is dat er sprake is van een besluit dat in strijd is met de wet of het algemeen belang, dit ter vernietiging voor te dragen aan de minister van Binnenlandse Zaken. Die voordracht dient te worden gedaan binnen twee dagen nadat het besluit hem ter kennis is gebracht. Daarnaast staat het ieder vrij, zo ook een fractie van een politieke partij, om een besluit van het provinciebestuur dat in strijd is met de wet of het algemeen belang, op grond van artikel 261 van de Provinciewet voor te dragen voor zogenaamde "spontane vernietiging".

De heer **Beekman** (CU). Is mijn conclusie juist dat u nu in feite stelt dat de accountant op dit punt zijn werk niet goed heeft gedaan? Moet uit uw laatste woorden worden opgemaakt dat, als het statenbesluit wordt aangenomen, uw fractie het voor vernietiging zal voordragen?

De heer **Van Dijk** (PVV). In elk geval heeft de accountant over het hoofd gezien dat de genoemde voorziening in de Jaarrekening had moeten staan. Of dat een fout is of niet... Dat laat ik aan anderen over, maar de accountant heeft dit niet geconstateerd.

De heer **Beekman** (CU). U vindt dat er sprake is van een fout?

De heer **Van Dijk** (PVV). Ik vind het een fout; dat klopt.

Voorzitter. Of de fractie van de PVV het besluit gaat voordragen voor vernietiging, is afhankelijk van het oordeel van de commissaris van de Koning die wat dit betreft in eerste instantie aan bod is. Wanneer duidelijk is of er wel of niet iets in deze zin gebeurt, zullen wij ons standpunt bepalen.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. Ik dank de gedeputeerden voor hun antwoorden. Duidelijk is gemaakt hoe het met de bestemmings- en de algemene reserve zit, maar het is niet zo dat ik niet wist hoe dat allemaal werkte. Wij vinden het belangrijk dat wij in de toekomst een goed zicht hebben op deze verdeling, zodat wij kunnen nagaan of de middelen worden ingezet op de afgesproken wijze.

Voorzitter. Mijn conclusie is dat het college van GS het aanvaarden van het amendement van de VVD-fractie afraadt, hoewel de gedeputeerde dat woord niet in de mond heeft genomen. Voorts verwijs ik naar de motie die in november is ingediend door de fracties van CDA, VVD en SGP en waarin er met betrekking tot het ILG voor is gepleit dat die gelden worden benut om een goede balans tot stand te brengen tussen natuur en plattelandsontwikkeling. Ook door anderen is erop gewezen dat het hierbij ook gaat om onderhoud dat van belang is voor de landbouw. Het is niet zo dat deze gelden alleen bestemd zijn voor "dras-plas". Wij vinden het belangrijk dat de projecten die te maken hebben met gronden die zijn aangekocht in verband met de plattelandsontwikkeling, door kunnen gaan. Dit is voor ons een beetje een principiële punt. Wij geven steun aan het voorstel van het college omdat wij het belangrijk vinden dat de ILG-middelen ook voor plattelandsontwikkeling worden ingezet.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Ook ik dank de gedeputeerden voor hun gedegen beantwoording. Wat het ingediende amendement betreft sluit ik mij aan bij het betoog van mevrouw De Milliano. Inderdaad is hierover in november duidelijk gesproken. Toen is er een bepaald kader neergezet en zijn er afspraken gemaakt. Het wordt al een hele opgave om ervoor te zorgen dat dit fatsoenlijk wordt afgerond en dat verplichtingen en gedane beloften waar worden gemaakt. Ik wens het college wat dat betreft veel wijsheid en succes toe en ik vind dat wij het geld dat hierbij hoort, gewoon moeten reserveren. Wij onderschrijven dus het standpunt van het college.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Wij danken het college voor zijn beantwoording en de collega's voor hun reacties.

Ik ben toch enigszins "getriggerd" door de opmerkingen van mevrouw Evertz. Ik wijs haar erop dat in de Zeeuwse havens een vrouwelijke havenmeester aan het roer staat, dat onze enige Zeeuwse raffinaderij eveneens een vrouw aan het hoofd heeft, dat ook de Zeeuwse Bibliotheek wordt geleid door een vrouw en dat de helft van de provinciale organisatie een vrouwelijke directie heeft.

De heer **Beekman** (CU). En nu de PvdA-fractie nog!

De heer **Bierens** (VVD). Mevrouw Evertz luister mee, dus...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat de PvdA-fractie wordt geleid door een vrouw hoort ook in uw rijtje thuis, mijnheer Bierens. Weet u wat? Wij spreken af dat

wij een lijstje gaan bijhouden en dat nemen wij er elk jaar bij.

De heer **Bierens** (VVD). Mijn opsomming is goed bedoeld, om uw leed wat te verzachten...

Voorzitter. Terecht heeft de heer Robesin gesteld dat de VVD-fractie over haar eigen amendement gaat. Ik begrijp dat mevrouw De Milliano, de heer Hijgenaar en anderen behoefte hebben aan verduidelijking. Welnu, laat ik voorop stellen dat het geenszins onze bedoeling is om het ILG-beleid om zeep te helpen. Integendeel, maar wij willen wel een integrale afweging kunnen maken. Als wij nu zouden zeggen dat er een streep moet door het ILG-beleid, zou daarmee ook de rust binnen mijn eigen partij niet zijn gediend. Ook vinden wij het wat te vroeg om onze nieuwe gedeputeerde nu al op de kast te jagen...

Wij gaan hier heel serieus mee om maar het is voor ons toch een principiële kwestie. Wie gaat waar over en op welk moment? Wij zullen van mening blijven verschillen --maar dat mag en dat kan-- waar het gaat om de vraag of dit geld al in november werd bestemd of niet. Ik blijf erbij dat dat niet zo is en ik verwijs naar andere discussies die wij hebben gehad, bijvoorbeeld over de krimpgebieden, geoordeelde gebieden, en over datgene wat door de provincie zou moeten worden uitgegeven. Toen heb ik toch andere geluiden van Gedeputeerde Staten gehoord...

De heer **Van Haperen** (PvdA). U stelt dat er in november niet is besloten over het ILG, maar vindt u dat deze middelen nog vrij besteedbaar zijn?

De heer **Bierens** (VVD). In formeel-technische zin vind ik dat dat geld nog vrij besteedbaar is. Wij hebben een besluit genomen over het ILG-akkoord en ter afronding van dat proces krijgt de provincie geld. Dat heeft zij in 2012 ontvangen en wij hebben afgesproken dat alle middelen, incidenteel en structureel, die wij op enig moment ontvangen en die in enig jaar niet worden besteed, naar de algemene reserve gaan. Dat uitgangspunt hebben wij met z'n allen vastgelegd en het is nu niet anders. Daarom vinden wij het juist dat de Staten hierover expliciet een besluit nemen. Het college stelt voor --en dat is zijn goed recht-- om een bestemmingsreserve te vormen, maar wij vinden dat er sprake is van een verkeerde volgorde. Immers, wij gaan nog spreken over een voorstel van het college dat te maken heeft met huidig beleid, toekomstig beleid, uitvoering en besteding. Zo doen wij dat op alle beleidsterreinen. Ik vind het jammer dat ik nu moet constateren dat juist ook partijen die eerder zo vaak hebben geroepen dat binnen gestelde kaders de juiste volgorde moet worden gerespecteerd, nu een beetje aan "gelegenheidswetgeving" doen en ervoor zijn om

de volgorde om te draaien. Maar iedereen heeft recht op zijn eigen standpunt en straks moet de democratie maar haar werk doen.

De heer **Van Haperen** (PvdA). U hebt ook het bedrag van 24 miljoen genoemd, de middelen wij daar zelf in algemene termen voor hebben gereserveerd. Voor die 24 miljoen hebben wij nog geen bestemmingsvoorstellen gekregen. Het college zit op dit moment met het "probleem" dat in het komende halfjaar geld uitgegeven moet worden. Vindt u nu dat die 24 miljoen meer en duidelijker zijn gelabeld dan het budget dat in november in het kader van het ILG is gereserveerd?

De heer **Bierens** (VVD). Ik denk dat het goed is dat wij nu inderdaad gelden gaan labelen, zoals u het zegt. We hebben het over 11,2 miljoen, over 24 miljoen...

De heer **Van Haperen** (PvdA). Mijn vraag is welk budget voor uw fractie het duidelijkst is gelabeld. Is dat het ILG-bedrag dat van het Rijk komt of is dat het bedrag van 24 miljoen die wij in algemene termen als provincie hebben gereserveerd?

De heer **Bierens** (VVD). Over die 24 miljoen zijn in collegeverband afspraken gemaakt en u weet dat de VVD zich altijd graag aan gemaakte afspraken houdt. Op dit punt is dat niet anders. Overigens vind ik uw vraag wel interessant. Inderdaad, voor die 24 miljoen moeten wij ook nog bestedingsvoorstellen krijgen. Daarmee is aangegeven waar bij mij de pijn zit: laten wij nou eens de discussie voeren over huidig en toekomstig beleid en laten wij dat op een integrale manier doen. Ik kan u zeggen dat met betrekking tot de Voorjaarsnota dit punt voor ons zwaarder is gaan wegen. Dat zal ik niet ontkennen.

Voorzitter. Er is zojuist sprake geweest van een bijzonder moment want het heeft lang geduurd maar ik heb nu toch een keer gelijk gekregen van de heer Harpe. Dat moment koester ik dan ook zeer...

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, als de heer Bierens goede opmerkingen maakt en de juiste vragen stelt, krijgt hij van mij altijd gelijk.

De heer **Bierens** (VVD). Ik hoop dat de heer Harpe aan het feit dat hij mij gelijk geeft een logisch vervolg zal geven door straks met zijn hele fractie, unaniem, voor het amendement te stemmen.

Voorzitter. Ik meen dat er over het amendement genoeg is gezegd. Nogmaals, onze bedoeling is geenszins dat toekomstig beleid zou worden gefrustreerd. Ook is het niet onze bedoeling om het GS moeilijk te maken. Het is voor ons een

principeel punt. Wij gaan straks over het amendement stemmen en ik hoop dat de discussie die wij hier nu over voeren, er voor de toekomst toe kan leiden dat nog eens goed wordt nagegaan hoe met dergelijke zaken moet worden omgegaan. Immers, een en ander kan zich later weer opnieuw voordoen. Als goed democraat zal ik mij uiteraard bij de uitkomst neerleggen, zij het dat de ene uitkomst mij vrolijker zal maken dan de andere.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Wij onderschrijven de toelichting van de heer Bierens, vooral waar hij stelt dat er eerst een bredere discussie moet komen over het ILG-beleid. Ik zou zeggen: trek het breed en behandel het hele natuurbeleid. Vervolgens kan er sprake zijn van kaderstelling waarna er knopen kunnen worden doorgehakt. Ik denk dat dat de volgorde moet zijn. Waar wij dan uitkomen, dat zien wij wel. Dat er bij dit verhaal verschillende benaderingen aan de orde zijn, is duidelijk, maar laten wij nu eerst die brede discussie voeren.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Bij dit onderwerp verkeren wij in een situatie die wat ongemakkelijk lijkt maar het college stelt dat het zo snel mogelijk met een breed voorstel inzake ILG en natuurbeleid komt, zodat de discussie daarover kan worden gevoerd. De een zal daaraan wellicht wat "forser" meedoen dan de ander. Als het college ook aangeeft dat men, totdat die discussie is gevoerd, zich zo terughoudend mogelijk zal opstellen bij het uitgeven van middelen, is volgens mij de spanning er een beetje af.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Wij zullen tegen het amendement en ook tegen de jaarstukken stemmen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ik zou met de heer Van Beveren een lange discussie kunnen voeren over de wijze waarop in de jaarstukken de ambtelijke inzet is verwoord, maar de heer Harpe heeft ons al geleerd dat dat historie is. Liever geef ik aan dat ik met betrekking tot het lopende jaar de vinger aan de pols houd en dat wij in april 2014 daar dan wel weer ruzie over zullen maken.

Wat het amendement betreft vinden wij het vooral belangrijk dat wij ten aanzien van het landelijke gebied het ingezette beleid volgen. Wij hebben niet het idee dat dit amendement ons daarbij helpt. Voor D66 is van belang dat zowel de geoordeelde 24 miljoen als de 11,2 miljoen die wij nu hebben overgehouden aan de ILG-afrekening, hiervoor wordt ingezet. Dus: niet het een of het ander. Wij hebben geen behoefte aan een minder duidelijke situatie.

Bovendien wordt met het derde onderdeel van het in het amendement voorgestelde besluit

aangegeven, dat het gehele bedrag van 12,7 miljoen naar de algemene reserve zou moeten, terwijl wij hebben aangekondigd dat wij met een voorstel komen om een klein gedeelte van de resterende 1,5 miljoen ergens anders voor in te zetten.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Ook onze fractie gaat ervan uit dat het bij de 11,2 miljoen gaat om gelabeld geld. De basis hiervoor is in november 2012 gelegd. Wij zijn van oordeel dat hieraan in principe lopende verplichtingen zijn verbonden. Tegen die achtergrond is het instellen van een bestemmingsreserve een zorgvuldige werkwijze.

De fractie van de PVV zou ik nog willen voorhouden dat een accountant een deskundig advies geeft. Ik meen dat in principe een Statenlid zich daarop mag baseren, tenzij er echt heel zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen. Dergelijke redenen heb ik van de PVV-fractie niet gehoord. Ik zou het jammer vinden wanneer de PVV deze kwestie enorm zou gaan opkloppen en ermee naar Den Haag zou gaan om er een politiek spel van te maken, zeker in relatie met het feit dat met betrekking tot Thermphos onderhandelingen gaande zijn. Wat dat betreft verkeert de provincie Zeeland in een zeer gevoelige situatie die wordt gekenmerkt door grote risico's. Ik vraag de PVV-fractie dan ook om ten aanzien van dit dossier zeer zorgvuldig op te treden.

De **voorzitter**. Men mag van mij verwachten dat -- als ik zou vermoeden dat er sprake zou kunnen zijn van strijdigheid met de wet of met het algemeen belang-- ik de Staten daarop al eerder had gewezen. Dan had ik de Staten niet een beraadslaging laten beginnen zonder mijn opvatting kenbaar te maken, nadat ik dat natuurlijk al veel eerder in het college van GS zou hebben gedaan. Ik hoop u allen niet te overvallen, mocht dit ooit aan de orde zijn.

Als de fractie van de PVV overweegt om het statenbesluit zelf voor schorsing voor te leggen -- dat is heel zwaar-- vind ik dat men eerst even moet nagaan of men door middel van het indienen van een amendement de besluitvorming wel overeenkomstig de wetgeving kan laten verlopen. Als je een zo zwaar instrument ter hand wil nemen, moet je mijns inziens eerst overwegen om hier bij de besluitvorming een voorstel te doen dat dan wel volgens jouw inzichten aan de wettelijke kaders voldoet. Dit geef ik de fractie van de PVV mee.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Ik voeg aan uw woorden toe dat het in het algemeen belang, in het belang van Zeeland, zou kunnen zijn om het statenbesluit niet te benaderen zoals de PVV-fractie dat nu doet. Ik onderstreep dat de accountant heeft geconstateerd dat de bedoelde

voorziening echt nog niet nodig en niet mogelijk is. Dit heeft natuurlijk heel nadrukkelijk meegewogen bij de discussie over het al dan niet opnemen van een voorziening.

Wat het ILG betreft komen wij snel met een bestedingsplan voor 2013. Aanstaande dinsdag wordt een eerste opzet daarvoor door het college besproken. Men zal zien dat bestedingen uit de bestemmingsreserve --wanneer deze wordt gevormd-- doorlopen in 2014. Wij zullen een en ander uiteindelijk laten uitmonden in een begrotingswijziging die uiteraard door de Staten moet worden vastgesteld. Dit alles zal na de zomervakantie moeten gaan plaatsvinden, gelet op de procedurele aspecten die aan een dergelijk voorstel zijn verbonden. Nogmaals, mijnheer Dorst, wij komen heel snel met een voorstel, maar de besluitvorming naar aanleiding daarvan duurt even.

Voorzitter. Even kijkend naar de heer Bierens merk ik op dat de democratie nu maar haar werk moet doen. Ik denk dat --als men het bestedingsplan ziet-- de conclusie zal kunnen zijn dat wij elkaar kunnen vinden. Dat verwacht ik. Natuurlijk zullen wij ons terughoudend opstellen en geen uitgaven doen wanneer die niet nodig zijn.

Amendement nr. 1 van het lid Bierens over het toevoegen van het gehele rekeningsaldo aan de algemene reserve, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PvZ en de PVV voor dit amendement hebben gestemd.

Het statenvoorstel betreffende de jaarstukken 2012 (SEV-094) wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV en de PvZ tegen dit voorstel hebben gestemd.

Het statenvoorstel betreffende de Jaarrekening 2012 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

12. Hamerstukken

13. Statenvoorstel tekstuele wijzigingen Programmabegroting 2013 voor de programma's 5 t/m 8 (BLC-092)

Dit voorstel wordt zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

14. Vragensessie

15. Vragen van het lid Babijn (PvZ) over de Veiligheidsregio Zeeland

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Een artikel in de PvZ over de Veiligheidsregio, verschenen op 24 mei 2012, was voor ons aanleiding om aan de bel te trekken. Het was getiteld: "Veiligheidsregio Zeeland voldoet niet aan alle wettelijke eisen". Dat is nogal een punt... In het artikel wordt onder meer gesteld: "Mensen worden niet gered door opkomsttijden" en "Preventie door bijvoorbeeld rookmelders is minstens zo belangrijk". Tevens wil men inzetten op zelfredzaamheid.

Deze beweringen staan haaks op de wetenschappelijk onderbouwde bevindingen van de Vakvereniging Brandweervrijwilligers. Deze organisatie reageert met een brief, getiteld "Tijd voor het eerlijke verhaal over opkomsttijden en dekkingsplannen", gericht aan alle gemeentebesturen in Nederland, met als kernboodschap: de feiten liegen niet.

De feiten, voorzitter: iedere seconde telt en is van levensbelang. Met elke vertraging nemen de kans op dood of zwaar letsel en de omvang van de schade met meerdere procenten toe. Het is een wetmatigheid die door deskundigen in binnen- en buitenland niet wordt betwijfeld.

Wat de zelfredzaamheid betreft neem ik als voorbeeld de gemeente Sluis. Daar zijn nieuwe objecten gebouwd voor recreatieve en vaste bewoning. Deze voorzieningen worden hoofdzakelijk benut voor recreatieve bewoning. De bewoners zijn daar dus slechts kortstondig aanwezig en ze worden nauwelijks geïnstrueerd omtrent de risico's van deze woningen. Daarbij denk ik aan vluchtwegen. Ook is er sprake van onbekendheid met apparatuur. Aangezien deze groep zeer significant deel uitmaakt van onze bevolkingsgroep --wellicht hoofdzakelijk in de zomermaanden, maar ook tijdens wintervakanties-- stelt onze fractie de vraag hoe de Veiligheidsregio Zeeland hier de zelfredzaamheid ziet.

Onze fractie benadrukt nogmaals dat elke seconde telt en van levensbelang is. Met iedere vertraging nemen de kans op dood of zwaar letsel

en de omvang van de schade met meerdere procenten toe. Het is een wetmatigheid die door deskundigen in binnen- en buitenland niet wordt betwijfeld. Dat is het kernpunt en in verband daarmee stellen wij drie vragen.

Kan het college bevestigen of ontkennen dat de Veiligheidsregio Zeeland wel of niet voldoet aan alle wettelijke eisen? Graag verkrijgt mijn fractie een uitgebreide motivering van het te geven antwoord.

Vervolgens vernemen wij graag van het college --indien de Veiligheidsregio Zeeland onverhoopt niet voldoet aan alle wettelijke eisen-- of en, zo ja, welke stappen het college gaat zetten in het belang van de Zeeuwse bevolking. Zo neen, waarom worden er dan geen stappen gezet?

Of gaat het college zich wederom verschuilen achter zijn eerder aangevoerde argumentatie dat er geen enkele provinciale taak is op dit terrein, anders dan de bestuurlijke, toezichthoudende rol van de commissaris van de Koning, namens het Rijk, ten aanzien van een op veiligheid gerichte samenwerking van hulpdiensten?

Voorzitter. Tot slot wijs ik er nog op dat Zeeland het tweede risicogebied van Nederland is.

De **voorzitter**. Om met de laatste vraag te beginnen, ik begrijp het gebruik van het woord "verschuilen" niet goed. Het college wil zich nergens achter verschuilen.

In Nederland kennen wij de veiligheidsregio's die primair verantwoordelijk zijn voor de zorg voor de veiligheid. Het gaat om verlengd lokaal bestuur op grond van de Veiligheidswet; alle gemeenten participeren. Het zijn deze regio's die over de inhoud gaan. Daar kunnen de door de heer Babijn naar voren gebrachte zorgpunten aan de orde worden gesteld, en dat gebeurt ook. Dat is dus geen kwestie van "verschuilen"; zo heeft de wetgever het bepaald.

Ten aanzien waarvan heeft de provincie dan wel een rol? Die rol is tweeledig. Het college van GS heeft een rol waar het gaat om het goedkeuren van de begroting van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland. Echter, die toetsing vindt uitsluitend plaats op financiële gronden, en dus niet op inhoudelijke gronden, zulks wederom overeenkomstig de wet. Daarnaast heb ik als commissaris, als rijksorgaan, een bestuurlijke, toezichthoudende rol met betrekking tot het functioneren van de veiligheidsregio. Het is tegen die achtergrond dat ik inhoudelijk iets kan zeggen over datgene wat door de heer Babijn naar voren is gebracht.

De Veiligheidsregio Zeeland scoorde wat haar prestaties betreft de afgelopen jaren in de onderste regionen van de ranglijst van alle veiligheidsregio's. Echter, gedurende de laatste

periode heeft de veiligheidsregio een verbeterplan opgesteld, hetgeen ertoe heeft geleid dat in de staat van de rampenbestrijding, die de minister periodiek aan de Tweede Kamer voorlegt, de Veiligheidsregio Zeeland nu in de middenmoot scoort. Overigens, uit de genoemde staat blijkt dat geen enkele veiligheidsregio aan alle wettelijke eisen voldoet. Dit betekent dat de klus voor de veiligheidsregio's nog niet is geklaard en dat ik in mijn toezichthoudende rol contact blijf onderhouden met de veiligheidsregio en de inspecteur-generaal openbare orde en veiligheid.

Voorts denk ik dat het een goede zaak is dat de Staten ongeveer een jaar geleden op werkbezoek zijn geweest bij de veiligheidsregio. Immers, zij zijn sterk betrokken bij het aspect veiligheid. Ook al is het niet zo dat Provinciale Staten hierover gaan, als zij wat dit betreft belangstellend en betrokken zijn, is het goed dat zij af en toe op werkbezoek gaan bij een organisatie als deze.

De eerder genoemde staat inzake de rampenbestrijding is een openbaar stuk. Het is een dik pak, maar ik zal ervoor zorgen dat het digitaal voor de Staten beschikbaar komt, zodat men er kennis van kan nemen hoe precies de score van de Veiligheidsregio Zeeland is.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Wanneer wordt gesteld dat het aspect opkomsttijden achterhaald is en dat men meer wil inzetten op preventie en zelfredzaamheid, is onze fractie het daar gewoon niet mee eens. Wat wordt hieraan nu gedaan? Dat is de grote vraag. U geeft aan dat in Nederland geen enkele veiligheidsregio aan alle wettelijke eisen voldoet. Wanneer men overeenkomt dat de opkomsttijden kunnen worden opgerekt, gaat het ons inziens de verkeerde kant op. De vraag rijst of de provincie Zeeland, ons bestuur, er zich voor wil inzetten dat dit wordt voorkomen. Er moet juist worden ingezet op optimale opkomsttijden. Immers, elke seconde telt.

De **voorzitter**. De discussie over de opkomsttijden wordt in de regio's gevoerd, maar ze kunnen niet in het hele land worden gegarandeerd. Dat geldt niet alleen voor Zeeland. Dat is dan ook de reden waarom de veiligheidsregio's --ze zijn er allemaal mee bezig-- ook kijken naar andere maatregelen, bijvoorbeeld in de sfeer van preventie. Ook kan het gaan om een andere manier van uitrukken. Het lukt eenvoudig niet om een 100%-dekkingsgraad te organiseren. Dit is een vraagstuk voor de veiligheidsregio's, maar natuurlijk ook voor de rijksoverheid. Wat kan men tegenover de burgers van Nederland garanderen? Je moet alleen zaken garanderen als je dat ook echt waar kan maken. Zoals men weet is er binnen de veiligheidsregio's een heel debat gaande naar aanleiding van de

vraag: welke andere maatregelen kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat het niveau van veiligheid --dat is uiteindelijk de toetssteen-- voldoet aan de eisen die wij met z'n allen stellen?

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ik wil de heer Babijn in die zin bijvallen dat het mij in het door hem bedoelde artikel is opgevallen dat daarin wordt gesteld dat er sprake is van een verkeerde houding ten aanzien van het niet halen van de aanrijtijden. Dat wordt gebagatelliseerd en als gevolg daarvan hebben wij niet meer het vertrouwen dat er tot het uiterste naar wordt gestreefd om de gestelde normen te halen, ook al zijn die wellicht niet helemaal haalbaar en ook al zal men nooit de 100% halen. Het lijkt erop dat dit als "niet belangrijk" wordt afgedaan, terwijl dit aspect door de heer Babijn en door ons juist wel belangrijk wordt gevonden.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. In reactie op deze opmerkingen moet ik toch duidelijk stellen dat de normering voor de opkomsttijden van bijvoorbeeld een complete bluswagen met bemanning, voor een deel een papieren eis is. Daarmee zeg ik niet dat er geen eisen zouden moeten zijn, maar zaken als de bemanning, de omvang daarvan, het type bluswagen en een commandowagen, zijn discussiepunten die niet kunnen worden afgedaan met aantallen minuten opkomsttijd. Het gaat dus niet om harde eisen; er is sprake van een bepaalde marge. Om nu zomaar te zeggen dat dit wordt gebagatelliseerd en niet op waarde wordt geschat... Neen, je moet wat die hele opkomsttijdendiscussie betreft willen nuanceren.

De **voorzitter**. Dit zijn allemaal meningen en volgens mij heeft u allemaal gelijk. Nadere vragen zijn niet gesteld. Als men daarmee kan instemmen laten wij het hierbij.

16. Moties niet behorend bij een agendapunt

De **voorzitter**. Ik stel voor de indieners van deze moties eerst de gelegenheid te bieden om hun moties toe te lichten. Daarna wordt, overeenkomstig een in het Presidium gemaakte afspraak, de vergadering even geschorst zodat de fracties zich op de moties kunnen beraden. Na de schorsing kunnen de moties worden besproken, waarna besluitvorming kan plaatsvinden.

Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen.

17. Motie van de leden Van der Maas, De Kaart, Beekman, Van Tilborg, De Milliano-van den Hemel en Markusse, over een stageloket Zeeland

De **voorzitter**. Ingediend is de volgende motie:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 mei 2013;

overwegende dat:

- er geen centraal punt is waar vraag en aanbod van stages elkaar vinden en dat het hierdoor moeilijk is voor studenten om een goede stageplaats in Zeeland te vinden;
- het aanbieden en vinden van stages de schakel is tussen arbeidsmarkt en onderwijs;
- er door vergrijzing bij werknemers behoefte bestaat aan jong (hoog)geschoold personeel;
- uit onderzoek van Scoop (2009) en het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Zeeland (2006) onder studenten blijkt dat het grootste deel van de respondenten overweegt terug te keren naar Zeeland, met een passende baan als voorwaarde;
- het ondersteunen van concrete activiteiten, gericht op het voorzien in een concrete vraag naar gekwalificeerde arbeidskrachten van het Zeeuwse bedrijfsleven, onderdeel is binnen het jaarplan van de Economische Agenda;
- de SER in een adviesrapport d.d. 20 augustus 2012 nadrukkelijk aandacht heeft gevraagd voor de Zeeuwse arbeidsmarkt, en dat deze raad voorstander is van een provinciaal afgestemd en gecoördineerd arbeidsmarktbeleid;
- in de notitie "Op Pad" van de provincie gesteld wordt dat de communicatie over stagemogelijkheden zou kunnen worden verbeterd;
- de gedeputeerde tijdens de behandeling van de Economische Agenda heeft gezegd dat men een punt heeft als er gesteld wordt dat er te weinig aandacht is voor de arbeidsmarkt;
- MBO-studenten vaak hulp krijgen van de onderwijsinstelling naar het zoeken van een stageplaats;
- HBO- en WO-studenten in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van een stage;
- wanneer stages vindbaar en aantrekkelijk zijn, het voor studenten die buiten Zeeland studeren een unieke kans is om naar Zeeland terug te keren;

van mening dat:

- een centraal punt waar vraag en aanbod van stages bij elkaar komen, wenselijk is;
- jongeren goede toegang tot de Zeeuwse arbeidsmarkt moet worden geboden;
- een stageloket past bij de doelstellingen van het economische beleid van de provincie, namelijk economische ontwikkeling, groei en innovatie;

- *initiatieven, gericht op betere afstemming tussen arbeidsmarkt en onderwijs, door de provincie moeten worden gestimuleerd;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:

- *in 2013 een digitaal stageloket op te zetten en onder te brengen bij een bestaande organisatie die verbinding heeft met onderwijs en arbeidsmarkt, om vraag en aanbod van stageplaatsen met elkaar te verbinden;*

- *de middelen hiervoor beschikbaar te stellen uit het budget voor de Economische Agenda, programma 12, onderwijs, arbeidsmarkt en innovatie;*

- *in overleggen met bedrijfsleven, onderwijs en overige overheden aandacht te vragen voor het aanbieden van stages bij het stageloket;*

- *het stageloket breed onder de aandacht te brengen bij studenten;*

- *binnen drie maanden Provinciale Staten te informeren over de invulling en de voortgang van het stageloket en twee jaar na de start van het stageloket een evaluatie te sturen aan Provinciale Staten;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 2.

De heer **Van der Maas** (SGP). Voorzitter. Vandaag willen wij het belang van de aanwezigheid van jongeren in Zeeland onderstrepen. Zeeland heeft jongeren nodig.

In de context van deze motie verwijs ik naar een discussie die in de statenvergadering van maart 2013 werd gevoerd. Wij hadden hier toen het jaarplan van de Economische Agenda bij de kop, de concrete activiteiten voor 2013. In die Economische Agenda zijn doelstellingen gesteld, onder meer met betrekking tot de Zeeuwse arbeidsmarkt. Aan het geformuleerde arbeidsmarktbeleid willen wij een stagemarktbeleid toevoegen. In feite ligt de stagemarkt voor de arbeidsmarkt. Beide markten hebben alles met elkaar te maken.

Er worden in de Economische Agenda prachtige zaken vermeld, inclusief behoorlijk wat financiële middelen --bij elkaar zo'n half miljoen euro-- bijvoorbeeld voor het opzetten van een monitor, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod, het in overleg gaan met onderwijs en bedrijfsleven enz. In maart hebben wij onder meer als doelstelling vastgesteld: het ondersteunen van concrete activiteiten van het Zeeuwse onderwijs, gericht op het voorzien in de concrete vraag van het Zeeuwse bedrijfsleven. Vandaar, voorzitter, de nu voorliggende motie. Immers, bedrijven hebben gekwalificeerd personeel nodig.

Onlangs stond in de PZC een artikel over "kennislek uit Zeeland". Dat artikel heeft ons getriggerd. Wij moeten daar iets mee. Jongeren die buiten de provincie studeren, willen vaak best terug maar zij kunnen geen bedrijf vinden. En als je niets kan vinden, kun je je ook niet binden. Overigens, dit initiatief is ook bedoeld voor de studenten die in Zeeland studeren. Wij willen graag "vinden en binden" en richten ons daarbij op de volle breedte van het onderwijs.

Er zijn al verschillende initiatieven. Wij zijn hierover bevraagd door andere partijen, in de zin van: dat weet je toch wel? Ja, voorzitter, dat weten wij. De bedoeling van de onderhavige motie is dan ook het verbinden van die initiatieven. Er gebeuren al veel goede dingen. Laten wij een en ander verbinden en breed onder de aandacht van bedrijfsleven, onderwijs en studenten brengen.

Wij hebben te maken met de vraagzijde van de arbeidsmarkt en met de aanbodzijde van de studenten. Zij willen graag weten waar hun toekomst ligt en zoeken in bepaalde sectoren. Partijen kunnen contact opnemen; zo zien wij het voor ons. Dit past prima bij het speerpunt economie. Ik hoop op brede steun, voorzitter, zodat de Staten duidelijk uitspreken dat Zeeland de jonge Zeeuwen nodig heeft. Wij willen ze binnen de provincie houden. Wij willen ze hier iets laten vinden, zodat ze zich hier ook kunnen binden.

18. Motie van de leden Harpe, Hijgenaar, Robesin en Van Unen over controle reactorvat KCB op haarscheurtjes.

De **voorzitter**. Ingediend is de volgende motie:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 mei 2003;

constaterende dat:

- *de minister van Economische Zaken onlangs heeft bepaald dat het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van haarscheurtjes in het reactorvat van de kerncentrale Borssele (KCB) positief is afgerond;*

- *dit onderzoek blijkt te zijn gedaan op basis van een 40%-inspectie van het reactorvat;*

voorts constaterende dat:

- *bij onderzoeken in Doel-3 en Tihange-2 eerst na algeheel integraal onderzoek de aanwezigheid van haarscheurtjes werd ontdekt;*

- *de veiligheid van de centrale optimaal moet zijn gewaarborgd en een 40%-controle niet voldoet aan de Integrated Pollution and Prevention (IPPC)-richtlijnen, in het bijzonder ten aanzien van de*

toepassing van de Best Beschikbare Technieken (BBT);

- de besluitvorming over de verlengde bedrijfstijd van de KCB inmiddels is afgerond;

overwegende dat:

- de veiligheid van de centrale maximaal moet zijn gewaarborgd;

- een 100%-onderzoek van het reactorvat hiervoor een absolute voorwaarde is;

spreken uit dat het reactorvat bij de eerstvolgende gelegenheid --maar niet later dan de eerstvolgende geplande onderhoudsstop-- integraal (=100%) moet worden gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van haarscheurtjes;

besluiten om deze motie ter kennis te brengen van de minister van EZ en de Tweede Kamerfracties;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 3.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Deze motie gaat over het reactorvat van de kerncentrale. We weten allemaal dat de discussie en de besluitvorming over de verlengde bedrijfstijd van de centrale is afgerond. Ons werd een 100%-controle van het reactorvat toegezegd. Ook uit mededelingen van minister Kamp aan de Tweede Kamer blijkt echter dat het een controle is geweest van circa 40% van het vat. De minister stelde dat "delen" van het reactorvat waren onderzocht.

Voorzitter. Het gaat hierbij om veiligheid. Wie is er nu tegen veiligheid? Moet veiligheid niet altijd maximaal zijn? Deze kerncentrale zal op zich prima functioneren --er is een ruime mate van toezicht-- maar hier schort het aan voldoende veiligheid. Wij kennen de voorbeelden van Doel-3 en Tihange-2. Daar bleek pas na een 100%-controle dat er toch sprake was van haarscheurtjes. Om alle discussie uit te sluiten, wordt met deze motie voorgesteld om een integrale 100%-controle van het reactorvat uit te voeren bij de volgende geplande onderhoudsstop.

De heer **Colijn** (CU). U noemt twee Belgische kernreactoren met hun vaten en zegt dat die vaten zijn gecontroleerd, maar u vermeldt niet wat ze vervolgens hebben gedaan. Volgens mij hebben ze niets gedaan.

De heer **Harpe** (GL). Dat is helaas een trieste uitslag. Ik ga er echter van uit, gelet op de zorgvuldigheid die EPZ zegt te betrachten, dat er hier wel degelijk wat aan wordt gedaan. Waar het mij nu om gaat, is dat voor Doel-3 en Tihange-2

techniek beschikbaar was om het hele vat te inspecteren. Het excuus van EPZ is op dit moment: die techniek was op dat moment niet beschikbaar omdat die in België werd gebruikt. Ik verwijs hierbij ook naar de Gazet van Antwerpen.

Voorzitter. In de motie wordt onder meer gesteld dat er gebruik moet worden gemaakt van de IPPC-richtlijnen en van de best beschikbare technieken. Dat heb ik niet zelf verzonnen; het gaat om een passage in de MER voor de tweede kerncentrale die ooit was bedacht. Wij zijn altijd van mening geweest --wellicht stilzwijgend, want die MER is hier langs geweest, met de opmerking van het college "akkoord bevonden"-- dat de best beschikbare technieken zouden moeten worden ingezet. Welnu, die technieken zijn nu beschikbaar.

19. Motie van de leden Babijn (PvZ) en Robesin over windturbineparken binnen de 12 mijlszone.

De **voorzitter**. Ingediend is de volgende motie:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 mei 2013;

constaterende dat:

- minister Kamp van Economische Zaken voornemens is de mogelijkheden voor de bouw van windmolenparken binnen de 12 mijlszone ("near shore") te gaan verkennen (zie de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee);

overwegende dat:

- toerisme aan de Nederlandse kust een van de speerpunten van beleid is van zowel de rijksoverheid als de provincie Zeeland;
- Zeeland zijn bestaansrecht voor een zeer groot gedeelte ontleent aan het toerisme, mede gebaseerd op de aantrekkelijkheid van de zee;
- in plaats van het beleven van de weidsheid van zee en strand er door de bouw van windturbineparken sprake is van structurele horizonvervuiling en het industrialiseren van de natuur;
- dit te meer geldt voor windmolenparken binnen de 12 mijlszone;
- de vrees dan ook gerechtvaardigd is dat de toeristische aantrekkingskracht en het woongenot van onze eigen inwoners zeer ernstig zal worden aangetast door windturbineparken binnen de 12 mijlszone;
- er bij de vergunningverlening van eerdere windturbineparken in zee (buiten de 12 mijlszone) geen rekening is gehouden met zicht, beleving en economische effecten;

- vanuit die wetenschap windturbines op zee binnen de 12 mijlszone eveneens zouden moeten worden beschouwd als windmolens op land;
- het raadzaam is geen middel ongebruikt te laten om onze zorg over de inzet van het Rijk inzake "near shore" windturbineparken duidelijk kenbaar te maken;

spreken uit dat zij stelling nemen tegen de bouw van windturbineparken binnen de 12 mijlszone van de Nederlandse, met name onze Zeeuwse kust;

roepen het college van Gedeputeerde Staten op om samen met andere provincies en organisaties van belanghebbenden tijdig alles in het werk te stellen, zowel bij de rijksoverheid als bij de Europese overheid, om de bouw van windturbineparken binnen de 12 mijlszone van de Nederlandse, met name onze Zeeuwse kust tegen te gaan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 4.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Los van de vraag of men nu voor- of tegenstander is van windenergie, gaat het hier om het feit dat de rijksoverheid de mogelijkheid onderzoekt om windparken te realiseren binnen de 12 mijlszone, "near shore". Wij roepen het college op om samen met andere provincies en organisaties van belanghebbenden tijdig alles in het werk te stellen om de bouw van dergelijke parken tegen te gaan. Immers, het toerisme is onze kip met de gouden eieren; die moeten wij niet slachten.

20. Motie van de leden Robesin en Babijn (PvZ) over het principe "veiligheid eerst" bij baggeren en storten in Deltawateren.

De **voorzitter**. Ingediend is de volgende motie:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 mei 2003;

overwegende dat:

- in de Provinciale Werkgroep Zuidwestelijke Delta in Bergen op Zoom op 14 mei 2013 is gesproken over de noodzaak dat bij baggerwerkzaamheden in de hele Delta de veiligheid achter de dijken voorop moet staan;

- de voorwaarden die verbonden zijn aan de "vergunningen en toestemmingen" voor het baggeren en storten in de Westerschelde, vrijwel uitsluitend gericht zijn op het natuurlijke systeem,

d.w.z. behoud en uitbreiding (ecologische winst) van de laagdynamiek in het estuarium;
- het aspect veiligheid buiten de aandacht staat en het er naar uitziet dat bij de aanvraag van nieuwe dan wel verlenging van bestaande vergunningen het niet anders zal zijn;

dragen Gedeputeerde Staten op om er bij Rijkswaterstaat Zeeland op aan te dringen dat bij de afgifte van nieuwe dan wel verlenging van bestaande baggervergunningen voor de Westerschelde --in het kader van het Programma Zuidwestelijke Delta-- de conditie wordt toegevoegd dat de werkzaamheden op geen enkele wijze nadelig mogen zijn voor de veiligheid van de waterkeringen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 5.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. De boodschap die ik aan de Staten wil voorleggen, geef ik in feite door, vanuit de projectleiding Zuidwestelijke Delta. Daar is dit thema heel duidelijk aan de orde gesteld en daar ben ik, als vertegenwoordiger van de Staten in de werkgroep, heel blij mee. Ik neem aan dat mijn collega's daar, de heren Ruisen en Van Burg, er precies zo over denken. Wij moeten deze zaak echt serieus oppakken.

De motie is rondgestuurd en dus allen bekend. Ik zou heel graag bij een volgende werkgroepvergadering de boodschap van deze Staten naar voren brengen dat het college van GS er alles aan doet om ervoor te zorgen dat aan de genoemde criteria het aspect veiligheid wordt toegevoegd. De gedeputeerde, mevrouw Schonknecht, heeft gesteld dat een en ander buiten de bevoegdheden van het college valt. Dat erken ik, maar de vergunningaanvragen worden wel ter inzage aan GS voorgelegd. Het college kan daar dus wat van vinden.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Veiligheid is sowieso een primaire voorwaarde bij het baggeren en storten...

De heer **Robesin** (PvZ). Neen, neen.

De heer **Beekman** (CU). Ik heb begrepen dat men in het kader van het programma Zuidwestelijke Delta juist bezig is om na te gaan hoe het storten nog meer ten behoeve van de veiligheid kan worden ingezet, zodat --als een dijk wat zwakker is-- die dijk wat steviger wordt. Zoals ik het zie, voorzitter, is deze motie in feite overbodig. Immers, datgene wat daarmee wordt beoogd, gebeurt al.

De heer **Robesin** (PvZ). Er zijn twee redenen, voorzitter, om aan te nemen dat deze motie beslist niet overbodig is. In de eerste plaats noem ik de oproep van de projectleiding zelf. Dat ben ik niet; dat zijn anderen die zeer deskundig zijn. Zij hebben gezegd dat hiernaar kritisch moet worden gekeken en hebben daarbij gedoeld op alle Deltawateren.

Voorzitter. De heer Beekman zegt dat veiligheid een factor is die al bij baggeren en storten meetelt, maar ik heb de laatste dagen al dit soort vergunningen, aanvragen en modellen bekeken, niet alleen waar het gaat om de Westerschelde. Men moet nu niet meteen denken: Robesin heeft weer wat met die vaargeul. Neen, het gaat om alle baggervergunningen. Rijkswaterstaat is toezichhouder in en beheerder van dit hele gebied. Welnu, in al die vergunningen, aanvragen en criteria staat niets over veiligheid. Het aspect veiligheid betreft in dit verband de eventuele aantastingen van glooiingen, voorvoeten van primaire waterkeringen. Het gaat dus om fysieke zaken die kunstwerken onveilig maken. Gedacht kan worden aan baggerwerkzaamheden.

Wij kennen nu ook het flexibel storten --laten wij de dingen niet door elkaar halen-- dat een enorme milieuwinst kan opleveren. Er wordt voorts gesteld dat dit ook voor de veiligheid een geweldige winst zal gaan betekenen.

De **voorzitter**. Eerder is afgesproken dat de vergadering na de toelichting door de indieners van de moties wordt geschorst.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. Ik doe een voorstel van orde. Wij willen nu graag eerst de reacties van het college horen, en pas daarna schorsen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen. De desbetreffende leden van het college zullen nu per motie kort reageren, zodat de fracties die reacties kunnen betrekken bij hun beraadslaging tijdens de schorsing.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Het onderwerp dat in motie nr. 2 aan de orde wordt gesteld, het stageloket Zeeland, hebben wij ook uitvoerig in de commissie besproken. De geachte afgevaardigde van de SGP-fractie heeft het heel duidelijk verwoord. Als wij datgene doen wat hij wil, zal ik doen wat u wil...

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Het zou aantrekkelijk zijn om nu op de inhoud van motie nr. 3 over het reactorvat van de KCB in te gaan, maar over dit onderwerp zijn eerder schriftelijke vragen gesteld. Het is, meen ik, een goed gebruik om gedurende de afwikkeling van dergelijke vragen

niet met een motie over hetzelfde onderwerp te komen. Verder menen wij dat dit niet zoveel haast heeft. Immers, met deze motie wordt gevraagd om bij een volgende, geplande onderhoudsstop te controleren, en die stop vindt zeker niet binnen een maand plaats. Is het nu niet chiquer om eerst de schriftelijke vragen te beantwoorden, waarna de indieners --als zij daartoe nog aanleiding zien-- alsnog een motie indienen? Dit lijkt ons een betere gang van zaken, overeenkomstig eerder gemaakte afspraken, dan nu deze motie behandelen.

De heer **De Reu** (PvdA). Voorzitter. Naar mijn mening loopt men met motie nr 4 over de windturbineparken wat voor de muziek uit. De regering heeft eerder een aantal doelstellingen geformuleerd op het terrein van duurzame energie. Die doelstellingen zijn, bezien in Europees verband, vrij laag. Dat is de reden waarom het opkrikken ervan tot 16% duurzame energie in 2020 een taakstelling is die de regering zich nu heeft gesteld. Op dit moment gaat het om slechts 4% en loopt Nederland op dit terrein ver achter bij andere landen. Het kabinet zoekt naar verschillende mogelijkheden in een mix van maatregelen, om het niveau van 16% te halen.

Daarbij is ook windenergie aan de orde, inclusief windenergieparken buiten de 12 mijlszone, ongeveer 22 kilometer. Door de Kamer is echter gesteld dat ook moet worden onderzocht of er mogelijkheden zijn binnen die zone. Daar gaat deze motie over. De bedoelde haalbaarheidsstudie is nu gaande. De regering zal binnenkort hier in de regio nagaan wat de mogelijkheden en de plussen en de minnen zijn bij het eventueel realiseren van windenergieparken binnen de 12 mijlszone.

Voorzitter. Wij dienen ons te realiseren dat er allerlei voor- en nadelen aan zo'n ontwikkeling kleven. Ik heb gesproken over "voor de muziek uit lopen" omdat wij de volgende week in de commissie met de Energienota aan de slag gaan. Als wij nu op voorhand roepen dat wij tegen zijn, wordt er in elk geval geen afweging gemaakt waar het gaat om de genoemde plussen en minnen. Natuurlijk zijn er minnen; daarop wordt in de motie gedoeld. Echter, er zijn ook plussen. Ik verwijs naar een artikel hierover dat onlangs in de PZC heeft gestaan.

De heer **Babijn** (PvZ). Wij hebben bewust in het dictum van de motie het woord "tijdig" opgenomen omdat er nu zienswijzen kunnen worden ingediend. De termijn die daarvoor geldt, loopt binnenkort af. Er is dus wel degelijk haast geboden.

De heer **De Reu** (PvdA). Dat klopt niet, voorzitter, want de zienswijzen die nu ingediend worden, onder meer door de provincie Noord-Holland, gaan over de parken buiten de 12 mijlszone. Met

betrekking tot de parken binnen die zone gaat het nu nog slechts om een haalbaarheidsstudie. Natuurlijk kan men met betrekking tot een dergelijke studie geen zienswijzen indienen. Die mogelijkheid komt er later. Nu gaat het erom dat in het kader van deze studie wordt nagegaan wat bijvoorbeeld tegen de achtergrond van toerisme, horizonvervuiling, maar ook economische voordelen enz. de opties zijn. Men denke aan het bouwen van voeten en windmolens in het havengebied. Wij zullen tijdig een aantal plussen en minnen op een rijtje moeten zetten. Het lijkt mij voorbarig om nu al te zeggen dat wij "teugen" zijn.

De heer **Babijn** (PvZ). Hoe komt het dan dat een andere provincie ons hierin is voorgegaan? Waarom is die provincie, zogezegd, dan wel "voor de muziek uit" gaan lopen?

De heer **De Reu** (PvdA). U doelt nu op Noord-Holland. Men heeft inderdaad een zienswijze ingediend, maar niet met betrekking tot de genoemde haalbaarheidsstudie maar in verband met de notitie die er nu ligt inzake parken buiten de 12 mijlszone. Vraagt u mij persoonlijk om mijn mening over die algemene uitspraak van Noord-Holland, of men daarmee voor de muziek uitloopt, dan zeg ik natuurlijk "ja". Anders zou ik wel bijzonder inconsistent redeneren, maar dat is aan de provincie Noord-Holland. Het college van GS van Zeeland adviseert de Staten van Zeeland om het niet zo te doen.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS). Voorzitter. Motie nr. 5 over "veiligheid eerst bij het baggeren in de Deltawateren", komt wat het college betreft prima uit. Wij nemen haar graag over en stellen voor om haar te betrekken bij toezegging nr. 52 van 26 oktober 2012, waar het gaat om de toetsingscriteria bij nieuwe baggerwerkzaamheden in de Westerschelde. De provincie kan er tegen die achtergrond bij Rijkswaterstaat op aandringen dat bij afgifte of verlenging van baggervergunningen de conditie wordt gesteld dat de werkzaamheden in elk geval geen nadelige gevolgen hebben voor de waterkeringen.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Op zich zijn wel enthousiast over zo'n motie, maar een probleem dat ik met deze motie heb, is dat mijns inziens de inhoud van de derde overweging niet kan worden gecheckt. Daar wordt gesteld dat er op dit moment niet wordt gekeken naar het aspect veiligheid. De heer Robesin geeft aan dat hij het allemaal heeft uitgezocht en dat geloof ik ook wel, maar ik vind deze formulering toch bijzonder hard. In feite wordt gesteld dat men allerlei wetten gewoon naast zich neerlegt, waaronder de Keur op de waterkeringen. Dat is een van de oudste wetten

van Nederland. Iedereen die aan de vooroever van een dijk zit, wordt bestraft als hij daar iets verkeerd doet. Ik zou het jammer vinden, voorzitter, als wij hier iets zouden stellen dat niet waar is. Daarmee zou een motie worden ontkracht die op zich heel positief is.

De heer **Robesin** (PvZ). Wat in de motie wordt bedoeld, is dat in de huidige criteria het aspect veiligheid niet wordt genoemd. Wij pleiten ervoor om dat juist wel te doen.

De heer **Van Burg** (SGP). Is het dan zo dat de Keur op de waterkeringen nu niet geldt?

De **voorzitter**. Dit lijkt mij echt zo'n punt dat tijdens de straks volgende schorsing kan worden besproken.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (GS). Waar wij wat dit betreft tegenaan lopen, is dat wij er zonder meer van uitgaan dat de veiligheid voorop staat, dat dat in allerlei dossiers prioriteit nr. 1 is. Soms wordt dit aspect niet expliciet benoemd omdat men ervan uitgaat dat dit allang goed geregeld is. Ik denk, voorzitter, dat het goed kan zijn om dit in af te geven vergunningen specifiek op te nemen. Daar zie ik geen kwaad in, ongeacht de vraag of het overbodig kan zijn.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik heb de schriftelijke vragen waarnaar door gedeputeerde Van Beveren is verwezen, er even bijgehaald. Mijn conclusie is dat de aard van die vragen heel anders is dan die van motie nr. 3 en dat de vragen inmiddels voor het grootste gedeelte achterhaald zijn. Zo wordt gevraagd of het college kan bevestigen dat EPZ binnenkort de centrale in gebruik neemt, of het onderzoek is afgerond, waarom de minister zo heeft gereageerd en waarom de Staten niet meteen worden geïnformeerd. Het zijn vragen van een gans andere strekking dan die van de motie. Op dit moment constateer ik dat ik de antwoorden op die vragen al weet en dat ze dus niet meer beantwoord behoeven te worden. Ze zijn bij deze ingetrokken. Het is allemaal al geschiedenis. Ik wil er graag nog even over overleggen, maar ik denk dat ik de motie handhaaf.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Als het college onze motie nr. 5 inzake veilig baggeren inhoudelijk overneemt, behoeft zij wat ons betreft verder niet behandeld te worden en niet in stemming te worden gebracht.

De **voorzitter**. Ik dank u voor uw constructieve opstelling. Ik constateer dat motie nr. 5 over

veiligheid bij baggeren en storten in Deltawateren is ingetrokken.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**. Aan de orde is de afhandeling van de drie resterende moties, allereerst motie nr. 2 van het lid Van der Maas c.s. over een stageloket Zeeland.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Mijn fractie heeft deze motie mede-ondertekend omdat zij dit een heel goed initiatief vindt dat erop is gericht om de Zeeuwse leerlingen en studenten in Zeeland te behouden. Wat niet expliciet in de motie is vermeld, maar wat ik wel heb begrepen van de heer Van der Maas, is dat dit niet alleen geldt voor het hoger onderwijs maar ook voor het onderwijs in het algemeen, vanaf het VMBO tot en met het hoger onderwijs. Dat is een van de redenen waarom wij mede hebben ondertekend; wij willen dit zo breed mogelijk benaderen.

Motie nr. 2 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**. Vervolgens is aan de orde de afhandeling van motie nr. 3 van het lid Harpe c.s. over controle van het reactorvat van de KCB op haarscheurtjes.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Nogmaals, de vragen waarover ik eerder sprak, zijn bij deze ingetrokken. Daarmee is dat formele beletsel weg.

De **voorzitter**. Zo gemakkelijk gaat dat niet, als ik het zo mag zeggen. U heeft schriftelijke vragen gesteld aan het college van GS en die zijn in behandeling. Nu zegt u dat die vragen als niet meer ingediend kunnen worden beschouwd...

De heer **Harpe** (GL). Er is een brief onderweg, voorzitter, om het helemaal netjes te doen.

De **voorzitter**. Dat wachten we dan even af.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Wat de motie betreft is de vraag gerezen of het wel zo dwingend kan worden gesteld als nu in het dictum het geval is. In overleg met de andere indieners is besloten om het dictum te wijzigen, zodat het nu als volgt komt te luiden:

spreken uit dat het wenselijk is het reactorvat bij de eerstvolgende gelegenheid --maar niet later dan de

eerstvolgende geplande onderhoudsstop-- integraal (=100%) te controleren op de mogelijke aanwezigheid van haarscheurtjes;

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. De heer Harpe heeft zijn schriftelijke vragen ingetrokken, maar de door het college gegeven reactie op deze motie "hing" aan de beantwoording van die vragen. Het college zag die beantwoording als een mogelijkheid om de Staten nader te informeren over de al dan niet aanwezige noodzaak van het beoogde onderzoek. Het college wordt nu niet meer in de gelegenheid gesteld om de vragen te beantwoorden, waarmee in feite de reactie van de gedeputeerde niet meer "klopt". Ik vind het daarom wel aardig om nu van hem te horen hoe hij tegen deze motie aankijkt.

De heer **Van Geesbergen** (GS). Voorzitter. Ik wil een stemverklaring afleggen, maar als de gedeputeerde nog het woord voert, kan ik daar wellicht rekening mee houden. Misschien zegt hij wel wat ik wil zeggen...

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. De vragen zijn ingetrokken, maar de concept-antwoorden liggen al klaar. Ik zal even moeten nagaan hoe wij dit, in verband met de urenverantwoording, moeten gaan doen. We moeten dit ergens kwijt...

De in de motie verwoorde derde constatering, luidende: "dat bij onderzoeken in Doel-3 en Tihange-2 eerst na algeheel intergraal onderzoek de aanwezigheid van haarscheurtjes werd ontdekt;" is volgens EPZ niet juist. Dat is namelijk bij een reguliere controle ontdekt. Er staan wel meer dingen in de motie waarvan kan worden gezegd: moet dat nu wel zo? Bovendien gaan wij hier niet echt over, hetgeen ook wel blijkt uit de tekst van de motie waar sprake is van de intentie om iets aan te geven waarmee de volgende keer rekening moet worden gehouden.

Mijns inziens toont de inspectie, zoals die is uitgevoerd, aan dat er geen haarscheurtjes zijn. Men kan zeggen dat dit niet met zekerheid kan worden gesteld omdat de controle niet voor 100% is uitgevoerd, maar deze inspectie is heel zorgvuldig uitgevoerd. Natuurlijk werd er al gecontroleerd bij de fabricage van het reactorvat en ook daarna. Toen is er vier keer een 100%-controle uitgevoerd. Nu is er gecontroleerd aan de hand van banen, in alle windrichtingen. Blijkbaar is dat onderzoek zodanig dat op basis daarvan heel veel zekerheid wordt verkregen dat het allemaal goed zit.

Overigens, ik ben op dit gebied niet gespecialiseerd; dat zijn wij hier met z'n allen niet. Je moet dan ook vertrouwen op instanties die dat wel zijn. KFT Lloyd en de NRG hebben dit gedaan en wij hebben ook van de minister doorgekregen

dat het goed is. Daar vertrouwen wij op. Vervolgens is het aan de Staten om al dan niet met deze motie in te stemmen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Het gaat hier om veiligheid. Deze motie wil een einde maken aan alle mogelijke twijfels die er kunnen zijn. Wat is daar nou op tegen?

De gedeputeerde heeft in zijn reactie EPZ genoemd. Welnu, ik heb op verschillende manieren geprobeerd om EPZ te bereiken, maar je krijgt geen antwoord. Ik kan wat dat betreft dan ook niet ingaan op de reactie van de gedeputeerde. Ik moet mij baseren op de informatie die ik breed heb verzameld. Tot nu toe heb ik kunnen constateren dat die informatie feitelijk klopt.

De heer **Feijtel** (CDA). Voorzitter. Met de gedeputeerde ben ik van mening dat je er op een gegeven moment op moet kunnen vertrouwen dat er sprake is van voldoende veiligheid.

Ook ik heb geprobeerd om contact te krijgen met EPZ, en dat lukte wel degelijk. Wat ik daarbij heb vernomen, is dat er bij de fabricage van het vat ander staal is gebruikt en dat er geen haarscheurtjes zijn zoals ze in Doel zijn geconstateerd. Ondanks dit gegeven, en om extra veiligheid te creëren en onrust weg te nemen, heeft EPZ toch onderzoek gedaan, hetgeen is gebeurd met inachtneming van strenge voorschriften en met de inzet van controlerende instanties. Inderdaad zou er maar een enkele strook behoeven te worden gecontroleerd, maar in plaats daarvan heeft men vier stroken onderzocht.

Voorzitter. Door moties als de onderhavige aan te nemen, wordt er ons inziens weer meer onzekerheid gecreëerd. Mijn fractie zal deze motie niet steunen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Dat er een andere soort staal is gebruikt, hoor ik nu voor de twintigste keer, maar er wordt nooit bij gezegd dat dat beter of slechter zou zijn...

De heer **Van Geesbergen** (GS). Voorzitter. Ook mijn fractie heeft zich tot EPZ gewend om de feiten te kennen, waarop zij haar oordeel wil baseren. Welnu, ik denk dat de feiten, zoals ze ook door de heer Feijtel naar voren zijn gebracht, inderdaad de feiten zijn. Het vat in Borssele is niet te vergelijken met de vaten in België. Dat is van meet af aan duidelijk geweest. Ook met terugwerkende kracht kan worden vastgesteld dat er in het vat van Borssele geen haarscheurtjes hebben gezeten, ook veertig jaar geleden niet. Als ze er direct na de fabricage niet inzitten, komen ze er ook door het gebruik niet in.

Voorzitter. Met het meten tot het niveau van 40% is er gehandeld overeenkomstig vier keer de

veiligheidsnorm. Daarbij beroept men zich op Lloyd als certificeerder, de Kernfysische Dienst en de Nuclear Research and Consultancy Group. Dat zijn instanties die hiervoor doorgeleerd hebben, zulks in tegenstelling met de leden van deze Staten.

Wat ik voorts wil benadrukken, is dat wij volksvertegenwoordigers zijn. Wij dragen een bepaalde verantwoordelijkheid en dat moeten wij ook uitstralen. Waar de feiten uitwijzen dat er geen redenen zijn om ongerustheid te creëren, moeten ons inziens de Staten dat niet doen door een motie als de onderhavige aan te nemen. Voor ons is het klaar en helder.

Voor de heer Harpe heb ik hier alle recente informatie over het vat van Borssele. Daarmee krijgt hij op indirecte wijze informatie van EPZ.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Aan de woorden van de heren Feijtel en Van Geesbergen behoeft ik niets meer toe te voegen. Zij hebben uitstekend verwoord wat ook onze stemverklaring zou zijn. Wij gaan niet met deze motie akkoord.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Aanvankelijk meenden wij dat wij deze motie niet konden steunen. Immers, daarin stond dat er iets zou "moeten" gaan gebeuren. Wij moeten toch nuchter constateren dat wij, als wij ergens niet over gaan, dergelijke rigide uitspraken niet moeten willen doen. Ik vind het een goede zaak dat inmiddels de motie is gewijzigd en dat nu wordt gesteld dat een en ander "wenselijk" wordt geacht. Inderdaad hebben wij, zoals de heer Van Geesbergen heeft gesteld, een eigen verantwoordelijkheid. Op grond daarvan mogen wij verkondigen wat wij wenselijk achten. Deze term is zodanig dat, als een onderneming een en ander niet wenst te doen --en als zij dat standpunt goed onderbouwt en motiveert-- wij daarvoor open staan. Het is tegen deze achtergrond dat wij deze gewijzigde motie lezen. Wij geven aan wat wij "wenselijk" achten en als de kerncentrale tot een andere afweging komt --en in dat verband met een goede onderbouwing komt-- staan wij daarvoor open. Wij kunnen er dan prima mee leven wanneer de onderneming er een andere invulling aan geeft. Wij zullen de gewijzigde motie steunen.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. Ik wil even ingaan op het argument dat er sprake is van ander staal en dat er daarom geen haarscheurtjes inzitten. Welnu, dat weet je niet. In België zijn de haarscheurtjes pas aan het licht gekomen na een integrale 100%-controle. Dat betekent dat wij ook voor het vat in Borssele een 100%-controle zullen moeten uitvoeren om eventuele haarscheurtjes te kunnen uitsluiten.

Door sommigen is gesteld dat er door het aannemen van een motie als de onderhavige

onrust wordt gecreëerd. Neen, voorzitter, onrust is ontstaan nadat men met betrekking tot Doel en Tihange bepaalde ervaringen had opgedaan. In Zeeland is die onrust niet weggenomen aangezien EPZ geen integrale controle heeft uitgevoerd.

Onrust neem je niet weg door een reactorvat voor 40% te controleren. Dat moet volledig gebeuren, identiek onder de omstandigheden waaronder dat ook in België is gebeurd. Komt daaruit naar voren dat er inderdaad niets aan de hand is, dan is dat fijn, maar extra onderzoek kan geen kwaad.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Ik meen dat de heer Van Dijen het goed heeft geformuleerd. Ook mijn fractie ziet het liefst een 100%-keuring. Wij sluiten ons bij het betoog van de heer Van Dijen aan.

De heer **Van Geesbergen** (GS). Voorzitter. Gesuggereerd wordt dat er geen 100%-controle is geweest, maar de uitgevoerde 40%-controle is representatief verklaard door de instanties die ik al heb genoemd, voor 100%. Wat men nastreeft met datgene wat met deze motie wordt gevraagd, is een soort schijnzekerheid. Immers, van meet af aan hebben er in het vat van Borssele geen haarscheurtjes gezeten. Dat is vastgesteld, reconstruerend na de bouw. Wat wordt er nu gevraagd? Nogmaals, het is een schijnzekerheid.

De heer **Van Dijen** (SP). Ook in België zijn de reactoren gecontroleerd en pas bij de integrale 100%-controle zijn de haarscheurtjes aan het licht gekomen. Mijns inziens wordt een "schijnveiligheid" pas gecreëerd, mijnheer Van Geesbergen, als wordt gezegd: wij kiezen voor 40% en vinden dat representatief voor 100%. Met een 100%-controle kunnen haarscheurtjes voor 100% worden uitgesloten. Dat is wat de indieners van deze motie willen.

De **voorzitter**. Ik heb de indruk dat de standpunten niet nader tot elkaar komen.

De heer **Harpe** (GL). Er komt een man bij de dokter en hij zegt: mijn rechterbeen functioneert niet; kunt u eens kijken? De dokter zegt: laat uw pantalon maar even dalen. Hij begint met onderzoek van het linkerbeen en houdt bij driekwart van dat been op met de mededeling: het is in orde. De man zegt: neen, het gaat om mijn rechterbeen. Zou dat uw huisarts zijn, voorzitter?

De heer **Van Geesbergen** (GS). Als u met dergelijke voorbeelden komt, wordt mij duidelijk, mijnheer Harpe, dat u geen toegang heeft gekregen tot informatieve bronnen...

De **voorzitter**. Volgens mij is het tijd om tot stemming over te gaan.

De gewijzigde motie nr. 3 wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GL, de SGP, de SP, D66, de PvdA, de PVV en de PvZ voor deze gewijzigde motie hebben gestemd.

Vervolgens is aan de orde de afhandeling van motie nr. 4 van het lid Babijn (PvZ) c.s. over windturbineparken binnen de 12 mijlszone.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. De indieners van deze motie hebben het over de "industrialisering van de natuur". Kennelijk zien zij dit als iets negatiefs en dat kan ik onderschrijven, maar gelet op andere standpunten van de PvZ kan de conclusie worden getrokken dat die partij daar eigenlijk helemaal niet zo negatief tegenover staat. Misschien kunnen de indieners het even uitleggen.

De heer **Pauwels** (CDA). Voorzitter. Het blijkt bijzonder moeilijk te zijn om windenergie economisch en ruimtelijk haalbaar te maken, nu en in de toekomst. Dat blijkt ook uit het collegeprogramma "Stuwende Krachten". De uitleg van gedeputeerde De Reu heeft ons gerustgesteld, ook waar het om de toekomst gaat. Mijn fractie zal deze motie niet steunen.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Dat geldt ook voor mijn fractie. Wij volgen de gedeputeerde waar hij aangeeft dat men te vroeg met deze motie komt.

De heer **Ruissen** (VVD). Voorzitter. Ofschoon wij niet alle overwegingen, verwoord in deze motie, onderschrijven, beschouwen wij haar als een belangrijk signaal. Daarom zullen wij de motie steunen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Ik meen dat de motie voor zich spreekt. Het gaat hier niet om de vraag of men voor of tegen windenergie is, maar om de plaats. Wat ons betreft geldt hier: niet binnen de 12 mijlszone. Nogmaals, wij moeten het toerisme, onze kip met de gouden eieren, niet slachten.

De fractie van het CDA haalt er ook de economische haalbaarheid bij, maar dat aspect is bij deze motie niet aan de orde. Wij hadden gehoopt op algemene steun, voorzitter, maar helaas zullen wij het zonder de steun van de CDA-fractie moeten doen. Niettemin hoop ik dat een meerderheid in deze Staten het belang van deze motie inziet.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik heb er wat moeite mee, dat nu niet kan worden overzien welke impact deze motie kan hebben. Op zich zijn wij echt niet voor een windmolenpark vlak bij het strand, maar met het feit dat er überhaupt geen sprake is van een bepaalde afweging, heb ik serieus moeite. Wat mij betreft wordt deze motie aangehouden. Ik heb haar vanochtend om half negen gelezen... Toen had ik niet veel tijd om er wat van te vinden.

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. Ik ben blij dat de heer Babijn het toerisme de "kip met de gouden eieren" noemt en dat hij die kip niet wil verstoren door windmolens neer te zetten binnen de 12 mijlszone. Echter, ik begrijp niet waarom de PvZ zo tegen al die andere redenen is waarom toeristen naar Zeeland komen, waaronder het natuurbeleid dat de provincie voert en dat door de PvZ "provinciaal tuinieren" wordt genoemd. Misschien moet de PvZ haar uitgangspunten eens herijken...

Voorzitter. Wat deze motie betreft kan mijn fractie zich vinden in de reactie van de gedeputeerde.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij vinden deze motie prematuur en zullen haar daarom niet steunen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Wij houden de motie aan en zullen er in een later stadium op terugkomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 4 is ingetrokken.

21. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten de resumptie van de besluiten aan de griffier over te laten.

22. Sluiting

De vergadering wordt te 13.04 uur gesloten.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland in hun vergadering van 21 juni 2013, onder nummer: